

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**Кафедра податкового менеджменту та фінансового моніторингу імені
Миколи Чумаченка
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ В
ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ"**

галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"
спеціальність: 071 "Облік і оподаткування"

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ОБЛІК ТА КОТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ**

здобувача: Ксанєвич Дмитра Сергійовича _____

Науковий керівник: д.е.н., професор Кіндрацька Л.М. _____

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Ловінська Л.Г.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 89 сторінки, основний текст кваліфікаційної магістерської роботи викладено на 75 сторінках друкованого тексту. Робота містить 3 таблиці, 2 рисунки, список використаних джерел з 47 найменувань та 2 додатки.

«Облік та контроль розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України»

Об'єктом дослідження є процес формування і використання стипендіального фонду вищих навчальних закладів України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань з обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення та узагальнення чинних підходів до формування обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України з метою обґрунтування напрямів її удосконалення.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання:

- дослідити нормативно-правове забезпечення процесу нарахування та виплати стипендій у вищих навчальних закладах України;
- розкрити особливості організаційного забезпечення процесу розрахунків зі стипендіатами;
- проаналізувати порядок формування та використання стипендіального фонду на прикладі конкретного закладу вищої освіти;
- визначити методичні підходи до облікового відображення операцій за розрахунками зі стипендіатами;
- охарактеризувати синтетичний та аналітичний облік операцій за

розрахунками зі стипендіатами;

- дослідити можливості застосування сучасних інформаційних технологій у процесі обліку та контролю стипендіальних виплат;
- визначити основні аспекти контролю за розрахунками зі стипендіатами у вищих навчальних закладах;
- дослідити роль внутрішнього та зовнішнього аудиту у процесі контролю за використанням стипендіального фонду;
- обґрунтувати практичні рекомендації щодо удосконалення обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами в умовах цифровізації та сучасних управлінських вимог.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

У результаті проведеного дослідження виокремлено основні проблеми, що виникають у процесі обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами, та обґрунтовано шляхи їх вирішення. Практична значущість роботи полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення облікових процедур, посилення контролю за розрахунками зі стипендіатами, порядку впровадження автоматизованих систем обліку стипендій. Це сприятиме підвищенню ефективності управління стипендіальним фондом, забезпеченню прозорості здійснюваних фінансових операцій та зниженню ризиків зловживань.

Рік виконання магістерської роботи: 2024.

Рік захисту роботи – 2025.

Ключові слова: облік, контроль, стипендії, розрахунки зі стипендіатами, стипендіальний фонд, аудит, нормативно-правове забезпечення, аналітичний облік, автоматизація обліку, управління стипендіальними виплатами.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ.....	7
1.1. Характеристика стипендій у розрізі їх видів та отримувачів	7
1.2. Дослідження нормативно-правового забезпечення стипендіальних виплат у ВНЗ України ...	19
1.3. Аналіз порядку формування та використання стипендіального фонду в Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана.....	25
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗА РОЗРАХУНКАМИ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ ВНЗ УКРАЇНИ.....	31
2.1. Підготовка облікових даних для нарахування стипендій в Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана	31
2.2. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків зі стипендіатами	38
2.3. Застосування сучасних інформаційних технологій як напрям удосконалення системи розрахунків зі стипендіатами ВНЗ України	46
РОЗДІЛ 3 НАЛАГОДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА РОЗРАХУНКАМИ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІДПОВІДНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ.....	54
3.1 Стипендіальні виплати як об'єкт контролю в системі управління ВНЗ України	54
3.2 Забезпечення систематичного контролю розрахунків зі стипендіатами у Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана.....	64
3.3 Аудит розрахунків зі стипендіатами як важлива складова контрольного процесу в управлінні ВНЗ України.....	71
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. Розрахунки зі стипендіатами вітчизняних закладів вищої освіти є важливим напрямом загальнодержавної соціальної політики. Стипендіальні виплати забезпечують матеріальну підтримку студентам, стимулюючи їх до навчання що сприяє досягненню соціальної рівності у суспільстві. Для сучасних умов розвитку економічних процесів в Україні характерне зростання обсягів бюджетного фінансування сфери освіти. Це потребує оптимізації використання державних коштів, що суттєво актуалізує значення побудови ефективної системи обліку та контролю стипендіальних виплат у закладах вищої освіти.

Система стипендій в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів, зокрема Законом України «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України, а також внутрішніми положеннями закладів вищої освіти. Водночас зміни законодавчих положень, розвиток цифрових технологій, потреба в налагодженні ефективного управління фінансовими ресурсами зумовлює необхідність адаптації процесів обліку та контролю до сучасних умов здійснення діяльності [39]. Це вимагає вдосконалення методичних підходів до обліку розрахунків зі стипендіатами, а також впровадження інноваційних технологій, які сприятимуть прозорості та ефективності цього процесу.

Актуальність теми роботи визначається кількома ключовими аспектами. По-перше, стипендіальні виплати становлять значну частку бюджету закладів вищої освіти, відтак їх раціональне використання є важливим завданням фінансового менеджменту. По-друге, впровадження автоматизованих систем управління фінансами, таких як «1С: Підприємство», MEDOC та інших, передбачає необхідність врахування впливу інформаційних технологій на процедури обліку та контролю стипендіальних виплат. По-третє, реалізація можливостей системи контролю стипендій сприяє запобіганню помилкам і зловживанням в процесі розрахунків зі стипендіатами, забезпечуючи тим самим довіру з боку студентів і суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України внесли такі вітчизняні вчені, як: А. В. Озеран, Р. С. Коршикова, , Н. П. Банера, Ю. А. Верига, С. В. Голов, М. І. Бондар, Н. І. Матківська, В. М. Пархоменко, В. В. Сопка, Н. М. Ткаченко.

Їх напрацювання присвячені дослідженню обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України. Втім це не втрачає актуальності та потребує постійного доопрацювання, оскільки питання вдосконалення обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України завжди залишається відкритим.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення та узагальнення чинних підходів до формування системи обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України з метою обґрунтування напрямів її удосконалення.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання:

- дослідити нормативно-правове забезпечення процесу нарахування та виплати стипендій у вищих навчальних закладах України;
- розкрити особливості організаційного забезпечення процесу розрахунків зі стипендіатами;
- проаналізувати порядок формування та використання стипендіального фонду на прикладі конкретного закладу вищої освіти;
- визначити методичні підходи до облікового відображення операцій за розрахунками зі стипендіатами;
- розглянути порядок синтетичного та аналітичного обліку операцій за розрахунками зі стипендіатами;
- дослідити можливості застосування сучасних інформаційних технологій у процесі обліку та контролю стипендіальних виплат;
- визначити основні аспекти контролю за розрахунками зі стипендіатами у вищих навчальних закладах;

- дослідити роль внутрішнього та зовнішнього аудиту у процесі контролю за використанням стипендіального фонду;
- обґрунтувати практичні рекомендації щодо удосконалення обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами в умовах цифровізації та сучасних управлінських вимог.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань з обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України.

Об'єктом дослідження є процес формування і використання стипендіального фонду вищих навчальних закладах України.

Методи дослідження. які використовувались у роботі, включають аналіз наукової літератури, нормативно-правових актів, методи статистичного аналізу, економічного моделювання, а також практичні спостереження.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в поглибленні наукових та практичних підходів до удосконалення обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами вищих навчальних закладів України, спрямованих на підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів та поліпшення управління стипендіальними фондами. Запропоновані автором рекомендації можуть бути корисними у практиці обліку та контролю в установах вищої освіти, зокрема в контексті дотримання законодавства України в процесі нарахування та виплати стипендій. Практична значущість результатів полягає у можливості їх застосування для розробки внутрішніх регламентів університетів, з регулювання порядку нарахування, виплати та обліку стипендій, а також поліпшення результативності проведення аудиту та моніторингу цих операцій.

Інформаційна база дослідження. При написанні роботи використано широкий спектр нормативно-правових актів, що регламентують процес нарахування та виплати стипендій в Україні, зокрема закон України «Про вищу освіту», бюджетний кодекс України, постанови Кабінету Міністрів України, а також інструктивні матеріали, що стосуються бухгалтерського обліку в

бюджетних установах [21]. Досліджено також праці вітчизняних та зарубіжних авторів, у сфері обліку і контролю витрат в освітніх установах, зокрема у сфері управління стипендійними фондами. Збір та аналіз інформації здійснювався на основі наукових статей, методичних рекомендацій що стали основою для формулювання висновків і рекомендацій.

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів, 9 підрозділів, загальних висновків та пропозицій, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

1.1. Характеристика стипендій у розрізі їх видів та отримувачів

Стипендія в Україні є важливим фінансовим інструментом соціальної підтримки студентів [1], забезпечуючи рівні можливості для отримання освіти всіма бажаними. Будучи невід'ємною частиною освітньої політики вона сприяє досягненню високих академічних результатів, посилює фінансові можливості соціально незахищених категорій студентів, а також стимулює наукові дослідження і молодіжну активність в університетах. На підставі відпрацьованих процедур стипендіального забезпечення держава виконує свої соціальні зобов'язання, формуючи ресурси для навчання та саморозвитку студентів. У сучасних реаліях стипендія має значний вплив на доступність освіти, оскільки для багатьох студентів вона залишається єдиним джерелом фінансової підтримки. Слід також вказати на важливу роль стипендій у забезпеченні рівних можливостей громадян у сфері освіти. Йдеться про створення умов, за яких студенти з різними соціальними та фінансовими можливостями мають можливість отримати якісну вищу освіту. Як інструмент реалізації державної соціальної політики, стипендії не лише підтримують студентів фінансово, а й стимулюють розвиток інтелектуального потенціалу нації. Знижуючи фінансове навантаження на студентів та їхні родини, стипендії формують позитивний імідж держави як гаранта доступності освіти для всіх верств населення. Різні аспекти стипендіального забезпечення, є підставою їх класифікації за кількома основними критеріями:

- джерелами фінансування;
- цільовим призначенням;
- рівнем навчання отримувачів;
- порядком нарахування;

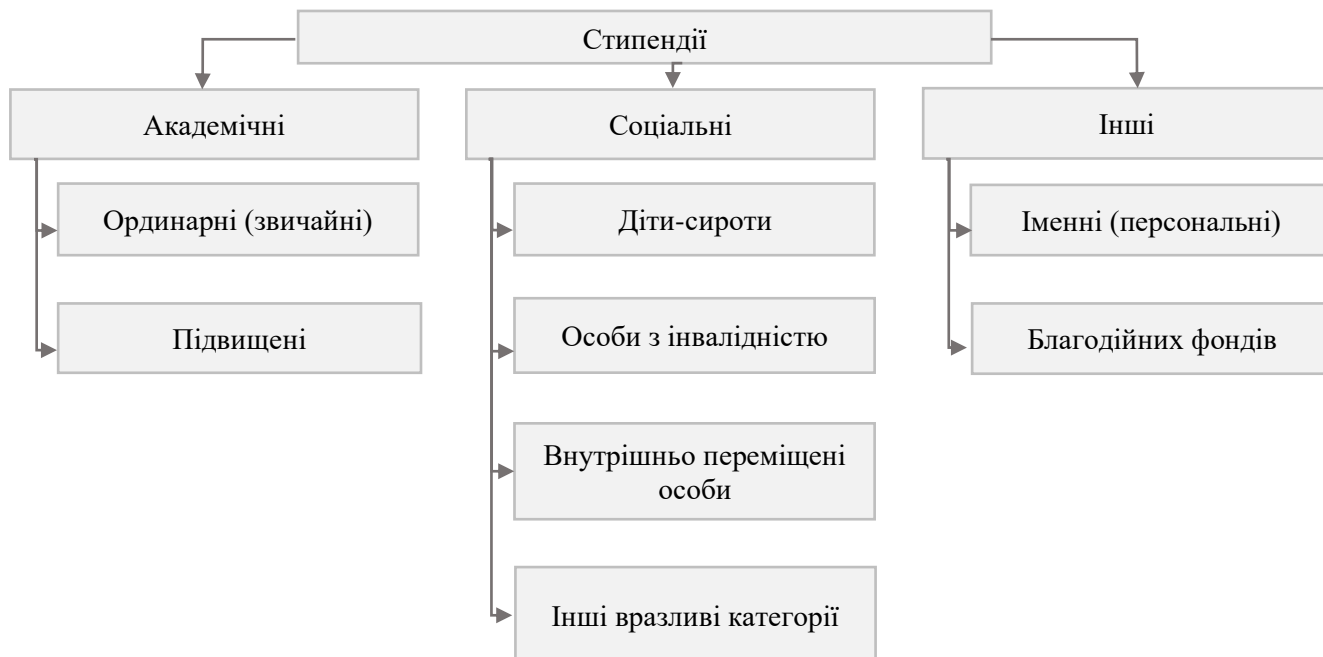

Рисунок 1.1 Види стипендій

Найбільш поширеним видом стипендіальних виплат є академічні стипендії, які надаються студентам, за результатами навчання (рис. 1.2) . Стипендії цього типу нараховуються за підсумками заліково-екзаменаційних сесій. Для отримання стипендії студент повинен продемонструвати високу успішність у навчанні, підтвердивши це оцінками, які перевищують мінімальні вимоги, встановлені нормативно-правовими актами університету. Водночас студентам може нараховуватися підвищена академічна стипендія за видатні досягнення в навчанні, а також за участь у наукових роботах, конференціях, олімпіадах та інших освітніх і наукових заходах. Ці стипендії призначаються студентам, які показали високі результати протягом попереднього семестру. Розмір академічних стипендій залежать від спеціальності, середнього балу успішності студента, а також від участі у додаткових навчальних програмах (рис 1.2) .

Рисунок 1.2 – Чинники впливу на розмір академічної стипендії

Згідно з даними Міністерства освіти і науки України, у 2023 році ординарну академічну стипендію отримували близько 40% студентів, які навчаються за державним замовленням, із виплатами 2000-2550 гривень на місяць, а підвищену стипендію - 15% студентів, із розміром 2910-3711 гривень залежно від спеціальності [2] (таблиця 1).

Таблиця 1. Розмір академічних стипендій для студентів закладів вищої освіти з 01.01.2023

Ординарна (звичайна) академічна стипендія	2000 гривень на місяць
Академічна стипендія у підвищеному розмірі за особливі успіхи у навчанні	2910 гривень на місяць
Ординарна (звичайна) академічна стипендія для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями (спеціалізаціями), визначеними Постановою КМУ від 28.12.2016 №1047	2550 гривень на місяць
Академічна стипендія у підвищеному розмірі за особливі успіхи у навчанні для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями, (спеціалізаціями) визначеними Постановою КМУ від 28.12.2016 №1047	3711 гривень на місяць

Процес стипендіального забезпечення не позбавлений окремих проблем в частині прозорості та об'єктивності процедур відбору студентів для отримання академічних стипендій, зокрема підвищених. Це зумовлено як суб'єктивними факторами, так і недосконалістю існуючих критеріїв відбору. Студенти, які претендують на підвищені стипендії, повинні брати участь у наукових дослідженнях, конференціях та інших академічних заходах. У багатьох університетах відпрацьовано практику регулярного моніторингу успішності стипендіатів, що дозволяє забезпечити ефективність використання коштів стипендіального фонду.

Основне спрямування соціальних стипендій - підтримка студентів, які знаходяться в складних фінансових умовах або належать до соціально вразливих категорій. Вони призначаються студентам, які мають статус:

- сиріт;
- дітей, позбавлених батьківського піклування;
- людини з інвалідністю;
- осіб з багатодітних чи малозабезпечених сімей;

За даними Державної казначейської служби України, у 2023 році соціальні стипендії отримували близько 20% студентів, із середнім розміром виплати 1930 гривень на місяць. Для студентів із числа дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування, виплата становила 4250 гривень [3].

Метою соціальних стипендій є забезпечення рівних можливостей для громадян отримати гідну освіту, незалежно від їх соціального становища. Це допомагає подолати фінансові бар'єри, які можуть стати на заваді студентам з малозабезпечених сімей. Соціальні стипендії надаються за рахунок державного бюджету, а порядок їх нарахування, а також конкретні розміри визначаються урядовими постановами і відповідними нормативними актами. На практиці заклади вищої освіти не позбавлені недоліків у системі розподілу соціальних стипендій. Зокрема, це стосується бюрократичних перешкод, складності документального підтвердження соціального статусу та недостатньої обізнаності студентів щодо своїх прав. Для вирішення цих проблем в університетах створюються спеціалізовані відділи соціальної підтримки, спрямовується діяльність на допомогу студентам в оформленні необхідних документів та надання консультацій щодо порядку отримання стипендій. У багатьох університетах також впроваджуються інформаційні заходи, спрямовані на підвищення обізнаності студентів щодо їхніх прав на соціальну підтримку.

Серед складових стипендіального забезпечення виокремлюються іменні та спеціальні стипендії. Іменні стипендії можуть виплачуватися державними органами, благодійними фондами, приватними підприємствами. Зазвичай вони

призначаються за досягнення у визначених галузях або за підсумками участі у різних заходах. Прикладом таких стипендій є стипендія Президента України, стипендія Кабінету Міністрів України для молодих учених, стипендії наукових установ чи спеціалізованих підприємств.

Стипендії Президента України та Кабінету Міністрів України для молодих учених встановлені на рівні 2750 гривень [4]. Вони надаються студентам, які демонструють видатні успіхи в навчанні, науковій діяльності, культурних ініціативах. Їх кількість залишається обмеженою: у 2023 році таких стипендій було призначено лише 1% від загальної кількості стипендіатів [5].

Іменні стипендії мають велику соціальну та престижну цінність, оскільки вони носять ім'я видатних особистостей і часто присуджуються тим студентам, які досягли значних успіхів у навчанні, наукових дослідженнях або в культурних ініціативах. Важливою проблемою у контексті іменних стипендій є їх обмежена кількість і недостатнє фінансування, що знижує можливості для широкого кола студентів скористатися цією підтримкою.

Залежно від рівня навчання, стипендії надаються не лише студентам бакалаврських і магістерських програм, але й аспірантам, докторантам і слухачам підготовчих відділень. Для кожної категорії студентів наявні особливості в частині призначення стипендій. Зокрема для аспірантів і докторантів стипендії можуть призначатися з урахуванням досягнень у науковій діяльності та участі в наукових проектах. Важливою умовою отримання стипендій аспірантам і докторатам є не лише академічна успішність, але й регулярна публікація наукових статей, участь у конференціях і дослідницьких програмах. Для зазначених категорій особливо важливе питання фінансування, оскільки стипендії аспірантам і докторантам нерідко є єдиним джерелом доходу під час їх навчання. У контексті зазначеного важливо забезпечити стабільність і своєчасність виплат, що активізує успішність проведення наукових досліджень.

Академічна стипендія аспірантів, які навчаються за денною формою встановлюється в розмірі 90 % окладу викладача закладу вищої освіти, визначеного за схемою посадових окладів. Тобто розмір їх академічної

стипендії залежить від розміру посадового окладу викладача [9].

Розмір посадового окладу викладача ЗВО визначається відповідно до норм[18]. Так, для зазначеної посади передбачено встановлення 16-го тарифного розряду за єдиною тарифною системою. При визначенні розміру стипендій необхідно орієнтуватися на схемний (чистий) оклад без врахування підвищення на 11 % для науково-педагогічних працівників, встановлене постановою КМУ від 23.01.2019 № 36 (ср.).

Якщо розмір стипендії, розрахований відповідно до Порядку № 882, визначений у гривнях з копійками, розмір такої стипендії округлюється до найближчого цілого числа, більшого за розрахункове

У зв'язку із тим, що розміри посадових окладів працівників з оплатою праці за єдиною тарифною системою зросли з 1 січня 2024 року [19], відповідно і розмір академічної стипендії аспіранта також підвищується з цієї дати.

Таблиця 2. Розміри академічної стипендії аспірантів з 01.01.2024

Тарифний розряд за ЄТС	Посадовий оклад викладача, грн	База для розрахунку	Розмір стипендії, грн (гр. 2 x гр. 3)
1	2	3	5
16	8914	90 % від окладу викладача	8023

Академстипендія докторантів устанавлюється в розмірі 90 % окладу доцента, визначеного за схемою посадових окладів [9]. Тобто розмір їх стипендії залежить від розміру посадового окладу доцента. Так, для доцента закладу вищої освіти відповідно до додатка 2 до наказу № 557 передбачено встановлення 19-го тарифного розряду за ЄТС.

Таблиця 3. Розміри академічної стипендії докторантів з 01.01.2024

Тарифний розряд за ЄТС	Посадовий оклад доцента, грн	База для розрахунку	Розмір стипендії, грн (гр. 2 x гр. 3)
------------------------	------------------------------	---------------------	---------------------------------------

1	2	3	4
19	10927	90 % від окладу доцента	9835

Водночас у абз. 4 п. 19 Порядку № 882 встановлено, що розмір стипендії докторанта збільшується на розмір доплат за наявний науковий ступінь або вчене звання. Це можливо за умови, якщо відповідна освітньо-наукова (наукова) програма за профілем збігається з науковим ступенем або вченим званням. У разі наявності у докторанта кількох наукових ступенів (вчених звань) доплата встановлюється за вищим науковим ступенем (вченим званням). Питання про відповідність наукових ступенів, вчених звань профілю освітньо-наукової програми вирішує керівник закладу освіти [24].

Відповідно з урахуванням наявного наукового ступеня / вченого звання розмір стипендії докторанта з 01.01.2024 дорівнює: 11311 грн (9835 x 1,15) або 12294 грн (9835 x 1,25).

Розмір стипендій для аспірантів у 2024 році склав в середньому 8023 гривень, а для докторантів – 9835 гривень на місяць.

У стипендіальному забезпеченні особливе значення відводиться організації процесу нарахування та виплати стипендій. Це багатоступінчастий механізм, що потребує ефективної координації між різними підрозділами вищого навчального закладу. Основними учасниками цього процесу є фінансові служби, стипендіальні комісії, адміністративні підрозділи, а також органи студентського самоврядування закладів вищої освіти. Для побудови ефективної і прозорої системи стипендіального забезпечення необхідно налагодити чіткий процес ведення обліку академічної успішності, перевірки соціального статусу студентів і забезпечення своєчасності виплат. Це включає підготовку відповідних документів, зокрема заяв, довідок та інших офіційних підтверджень, необхідних для нарахування стипендії. Важливим етапом у цьому процесі є робота стипендіальних комісій, які формують списки студентів, що мають право на отримання стипендій, та контролюють правильність нарахувань. Окрім цього, важливі функції покладаються на фінансові відділи університетів

в частині здійснення аудиту і контролю за використанням стипендіального фонду для забезпечення прозорості та відповідності нормативним вимогам.

У сучасних умовах важливо запровадити цифрові технології у процес нарахування та виплати стипендій. Використання автоматизованих систем обліку дозволяє значно підвищити точність і швидкість здійснюваних операцій в частині розрахунків зі стипендіатами, мінімізуючи ризики помилок та зловживань [29]. Такі системи, як «1С: Підприємство» або спеціалізовані освітні платформи, забезпечують централізоване зберігання та обробку даних про студентів, їх успішність і соціальний статус. Це виключає дублювання даних, забезпечуючи своєчасність виплат і підвищення рівня прозорості фінансових операцій. Впровадження електронного документообігу дає змогу студентам подавати заяви на стипендію в онлайн-режимі, що значно спрощує процес призначення стипендій і зменшує кількість бюрократичних перешкод.

Важливим аспектом системи стипендіального забезпечення є її фінансування, що переважно здійснюється за рахунок державного бюджету [6]. У багатьох випадках також можуть залучатися й додаткові джерела, зокрема гранти, благодійні внески, спонсорська допомога.

Проте основним джерелом виплати стипендій залишається державне фінансування, що робить цю систему вразливою до змін у бюджетній політиці країни. Недостатність бюджетного фінансування призводить до вимушеного скорочення кількості стипендіатів або зменшення розмірів стипендій, що негативно позначається на рівні соціального захисту студентів. За таких обставин важливо забезпечити стабільність і прогнозованість фінансування стипендіального фонду, через планування виплат на довгостроковий період.

За статистичними даними, у 2023 році державне фінансування становило близько 92% загального стипендіального фонду. Решта потреби покривалася грантами міжнародних програм й меценатськими внесками [6].

На практиці важливу роль у забезпеченні прозорості та ефективності розподілу стипендій відіграють стипендіальні комісії. У більшості університетів до їх складу входять представники адміністрації, фінансових підрозділів,

студентського самоврядування та профспілок. Стипендіальні комісії відповідають за формування списків стипендіатів, своєчасність розгляду апеляцій, моніторингу академічної успішності, перевірки документів, що підтверджують право на отримання соціальної стипендії. Комісії працюють з дотриманням принципів справедливості та об'єктивності у процесі розподілу стипендій, що вимагає регулярного оновлення критеріїв відбору та прозорості ухвалених рішень.

Система стипендіального забезпечення є важливою складовою освітньої політики держави, виконуючи як соціальну, так і академічну функцію. Завдяки їй стимулюється підвищення рівня академічної успішності та проведення студентами наукових досліджень, забезпечується соціальна рівність. Незважаючи на досягнення у сфері стипендіального забезпечення, існує низка проблем, пов'язаних із фінансуванням, контролем, бюрократизацією процесів і недостатньою інтеграцією інформаційних систем. Подальший розвиток стипендіальної системи важливо орієнтувати на підвищення прозорості, ефективності та доступності для студентів [35].

Важливим елементом системи стипендіального забезпечення є контроль за процесом нарахування і виплати стипендій. Його спрямування – забезпечення справедливого та ефективного використання коштів стипендіального фонду[27]. Поширеною практикою є проведення університетами регулярних внутрішніх аудитів для виявлення можливих помилок або зловживань у процесі нарахування стипендій. Окрім цього, державними органами, зокрема Державною аудиторською службою України, Міністерством освіти і науки України та іншими відповідними інституціями здійснюється зовнішній контроль. Важливою складовою контролю є також регулярний моніторинг виконання бюджетних планів і цільового використання коштів, виділених на стипендії. Для забезпечення прозорості цього процесу у багатьох вищих навчальних закладах застосовуються сучасні системи електронного обліку, які дозволяють у режимі реального часу відстежувати рух коштів, перевіряти коректність нарахувань і вести детальну аналітику щодо стипендіальних виплат,

скоротити час на обробку даних, підвищуючи точність нарахувань та знижуючи ймовірність помилок [45].

Важливою складовою системи стипендіального забезпечення є повнота використання нормативно-правової бази. Окремі чинні положення потребують адаптації до сучасних реалій вищої освіти, особливо у контексті змін економічних умов і бюджетних можливостей країни. До прикладу, необхідно розробити детальну регламентацію порядку призначення підвищених академічних стипендій, оскільки критерії для їх нарахування на даний час недостатньо чіткі, що може призводити до неоднозначних рішень стипендіальних комісій. Також важливо забезпечити регулярне навчання співробітників фінансових та адміністративних підрозділів університетів, відповідальних за процес нарахування і виплати стипендій. Це сприятиме оновлюванню їй компетенцій в частині змін у законодавстві, нормативно-правових актах та внутрішніх регламентах, що регулюють стипендіальне забезпечення.

При формуванні стипендіальної політики важливо враховувати регіональні особливості та специфіку кожного окремого закладу вищої освіти. Так, у регіональних навчальних закладах частка студентів, які потребують соціальних стипендій, зазвичай значно вища, ніж у великих університетах столиці, що вимагає індивідуального підходу до формування стипендіальних бюджетів та встановлення пріоритетів у розподілі коштів. Це свідчить про необхідність налагодження ефективної комунікації між Міністерством освіти і науки України, керівництвом університетів і студентськими організаціями. Студентське самоврядування у цьому процесі представляє інтереси студентів на рівні ухвалення рішень щодо стипендіальної політики університету.

У контексті міжнародного досвіду слід зазначити, що багато країн успішно застосовують змішану модель фінансування стипендій, якою передбачається можливість доповнення державних коштів приватними інвестиціями, грантами та благодійними внесками. До прикладу, у Німеччині та Великій Британії значна частина стипендій фінансується за рахунок приватних

фондів та меценатів. Такий підхід дозволяє не лише збільшити обсяги фінансування, але й підвищити гнучкість стипендіальних програм, адаптуючи їх до потреб студентів та пріоритетів конкретних навчальних закладів. В Україні вже зроблено окремі кроки у цьому напрямку, зокрема через програми, що фінансуються міжнародними фондами та організаціями. Зазначений напрямок потребує подальшого розвитку, у тому числі створення сприятливих умов для залучення інвестицій у сферу освіти.

Ще одним важливим аспектом системи стипендіального забезпечення є соціальна відповідальність студентів, які отримують стипендії. Академічні та соціальні стипендії надаються не лише як форма підтримки, але й як інструмент мотивації для досягнення кращих результатів. Тому від студентів очікується відповідальне ставлення до навчання, активна участь у науковій, громадській та культурній діяльності університету. Важливим кроком у цьому напрямку є налагодження зворотного зв'язку зі студентами, що дасть їм можливість висловлювати свої пропозиції, зауваження та рекомендації щодо вдосконалення стипендіальної системи.

Стипендіальна система в Україні є багатогранним і важливим інструментом підтримки студентів, що охоплює як фінансові, так і соціальні аспекти. Незважаючи на окремі недоліки та обмеження, вона відіграє ключову роль у забезпеченні рівного доступу до вищої освіти, стимулюванні академічних досягнень і підтримці соціально вразливих студентів. Подальший розвиток стипендіальної системи вимагає комплексного підходу, що включає вдосконалення нормативно-правової бази, розробку ефективних механізмів контролю та впровадження сучасних технологій для обліку та моніторингу виплат.

Окремо слід зупинитися на зарубіжному досвіді. У деяких країнах Європейського Союзу використовуються моделі змішаного фінансування стипендій, які включають як державні, так і приватні джерела. Наприклад, у Німеччині студентам доступні гранти, фінансовані приватними фондами, що розширює можливості підтримки студентів із різних категорій [32].

У країнах Європейського Союзу створюються спеціалізовані програми підтримки студентів, які базуються на інноваційних формах співпраці між університетами, урядами та приватним сектором. У Швеції, наприклад, студенти мають доступ до стипендій, які фінансуються за рахунок прибутків від державних інвестиційних фондів, що гарантує стабільність виплат навіть за умов економічних криз [40].

Окремо варто відзначити механізми фінансування стипендій у США, де значна частина підтримки надається через сталий фонд університетів. Завдяки цьому забезпечується довготривала стабільність виплат для студентів, які демонструють високі академічні результати або мають фінансові потреби.

В Україні можливість застосування таких моделей потребує додаткових досліджень, зокрема оцінки потенціалу приватного сектору в залученні коштів до стипендіального фонду. Крім того, важливим кроком є включення до нормативної бази положень в частині дозволу університетам укладати угоди з приватними компаніями щодо фінансування іменних стипендій.

З точки зору видів стипендій, у країнах ЄС акцент робиться не лише на академічних, але й на спеціалізованих грантах для участі у міжнародних освітніх програмах. Так, програми Erasmus+ передбачають стипендії для студентів, які беруть участь у програмах обміну, що покривають витрати на навчання та проживання за кордоном. Це значно розширює можливості академічної мобільності.

Крім академічних стипендій, у європейських країнах діє розгалужена система соціальної підтримки для студентів із вразливих груп населення. У Франції, наприклад, соціальні стипендії надаються не лише на основі доходу сім'ї, але й з урахуванням регіональних факторів, таких як рівень життя у місці навчання студента.

Ще однією інновацією є система стипендій, заснована на аналізі великих даних (big data). В Італії, наприклад, уряд використовує алгоритми для оцінки потреб студентів і прогнозування обсягів фінансування. Це дозволяє максимально точно визначити обсяг коштів, необхідних для забезпечення

доступу до освіти всім категоріям студентів.

Важливим аспектом є також стимулювання приватних ініціатив. У Великій Британії активно розвивається практика надання іменних стипендій приватними фондами. Ці стипендії спрямовані на підтримку талановитих студентів у галузях, що мають стратегічне значення для країни, таких як інженерія, медицина та інформаційні технології.

1.2. Дослідження нормативно-правового забезпечення стипендіальних виплат у ВНЗ України

Система стипендіального забезпечення у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України є надзвичайно важливим елементом соціально-економічної політики держави, спрямованої на підтримку студентської молоді та забезпечення рівного доступу до якісної освіти. Стипендії відіграють двояку роль: з одного боку вони, є інструментом заохочення до навчання та мотивації до проведення наукових досліджень, а з іншого боку, завдяки їм забезпечується фінансова підтримка студентів, які належать до вразливих соціальних груп або перебувають у скрутному матеріальному становищі.

Регулювання стипендіального забезпечення в Україні здійснюється через багаторівневу систему нормативно-правових актів. Основу цієї системи становлять законодавчі документи, зокрема Закон України «Про вищу освіту», яким закріплено основні принципи та засади порядку надання стипендій студентам, а також, постанови Кабінету Міністрів України та локальні положення, що розробляються кожним навчальним закладом окремо. Це забезпечує створення єдиних умов для стипендіального забезпечення в усіх закладах вищої освіти, врахування специфіки окремих закладів вищої освіти, їх фінансові можливості та потреби студентів.

Станом на 2024 рік, згідно з даними Міністерства освіти і науки України, близько 50% студентів, які навчаються за державним замовленням, отримують стипендії, з них 35% отримують академічні стипендії, 15% — соціальні. При цьому розмір академічної стипендії становить 2000-2550 гривень, а соціальної

від 1180 гривень до 4250 гривень [7].

Ключовим документом, що регламентує питання стипендіального забезпечення, є Закон України «Про вищу освіту». Згідно зі статтею 62 цього закону, студенти мають право на отримання академічних або соціальних стипендій, залежно від академічних досягнень чи соціального статусу. Законом також визначаються джерела фінансування стипендій, якими можуть бути як кошти державного бюджету, так і інші кошти, не заборонені чинним законодавством. Нормативна база забезпечує гнучкість у фінансуванні стипендій, що особливо важливо в умовах обмеженості бюджетних ресурсів.

Деталізація положень закону України “Про вищу освіту” здійснюється через підзаконні акти, зокрема постанови Кабінету Міністрів України. Зокрема, Постановою № 1047 від 28 грудня 2016 року визначено критерії призначення стипендій, їх розміри, порядок і терміни виплат. Цим документом також закріплено порядок визначення переліку студентів, які мають право на отримання стипендій. Важливим аспектом цієї постанови є забезпечення прозорості та чіткості процедур нарахування стипендій, що мінімізує ризики корупції та зловживань [20].

Низка питань стосується призначення соціальних стипендій студентам, що відносяться до вразливих категорій громадян. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1045 від 28 грудня 2016 року, соціальні стипендії призначаються дітям-сиротам, студентам із багатодітних або малозабезпечених сімей, особам із інвалідністю, а також іншим категоріям, визначеним законодавством. Цим нормативним актом передбачено також чіткий порядок підтвердження статусу студента, який претендує на соціальну стипендію, що сприяє адресності та справедливості у розподілі фінансової допомоги.

Станом на 2024 рік, 85% студентів, які мають право на соціальні стипендії, реально їх отримують. Для дітей-сиріт та осіб із інвалідністю I групи розмір стипендії становить 4250 гривень [7].

Важливою складовою нормативно-правового забезпечення стипендіальних виплат є внутрішні положення, які розробляються вищими

навчальними закладами [41]. Цими документами адаптуються загальнодержавні вимоги до умов і особливостей конкретного університету, забезпечуючи гнучкість і можливість врахування специфіки навчального процесу. Так, Положенням про стипендіальне забезпечення у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана визначено конкретні критерії відбору стипендіатів для призначення стипендій, порядок формування стипендіальної комісії, а також механізм розподілу стипендіального фонду, що дозволяє університету ефективно управляти стипендіальними коштами, враховуючи потреби студентів і пріоритети навчального закладу.

Окрім розглянутого положення, використовуються також інші, зокрема стосовно контролю та моніторингу, забезпечення прозорості процесу нарахування стипендій. Кожен навчальний заклад зобов'язаний формувати стипендіальну комісію, з включенням до її складу представників адміністрації університету, студентського самоврядування та профспілкових організацій. Завдяки цьому досягається баланс інтересів усіх зацікавлених сторін, що сприяє справедливому розподілу стипендій серед студентів.

У 2024 році середній обсяг стипендіального фонду університетів України становив близько 15% від загального бюджету ВНЗ, що свідчить про важливу роль стипендій у фінансовому забезпеченні студентів [7].

Соціальне спрямування стипендіального забезпечення визначається механізмами фінансової підтримки студентів, які перебувають у складних життєвих обставинах. Окрім соціальних стипендій, вони можуть отримувати матеріальну допомогу, яка фінансується з резервних фондів університету або інших джерел. Це дозволяє оперативно реагувати на індивідуальні потреби студентів і створювати умови для успішного навчання навіть у складних економічних обставинах.

Незважаючи на широку нормативно-правову базу, мають місце окремі проблемні питання, які ускладнюють дію системи стипендіального забезпечення. Серед них - відсутність єдиного підходу до моніторингу та обліку стипендіальних виплат. У багатьох навчальних закладах досі не функціонують

інтегровані інформаційні системи, які дозволяють автоматизувати процеси нарахування стипендій та контролю за їх виплатами. Це призводить до помилок у розрахунках, затримок із виплатами та навіть випадків нецільового використання коштів.

Ще одна проблема пов'язана із недосконалістю механізмів підтвердження соціального статусу студентів, які претендують на соціальні стипендії. У багатьох випадках процес збору необхідних документів залишається складним, не позбавленим бюрократичних процедур, що створює додаткові труднощі для студентів і затримує призначення стипендій.

Вирішення зазначених проблем можливе завдяки вдосконаленню нормативно-правової бази, запровадженню нових підходів до управління стипендіальними виплатами. Це стосується підвищення ефективності і прозорості цього процесу, інтеграції інформаційних систем у процес нарахування стипендій. Це забезпечить автоматизацію збору і обробку даних про академічну успішність студентів, їхній соціальний статус, розрахунок інших показників, якими підтверджується право на отримання стипендії, що суттєво знизить адміністративне навантаження на працівників університетів і прискорить виплати студентам.

Спростити процедуру підтвердження соціального статусу для отримання соціальних стипендій, можливо через створення централізованої бази даних з включенням до неї інформації про соціальний стан студентів, що автоматично підтверджуватиме їх право на фінансову підтримку.

Особливу увагу слід приділити інформуванню студентів про їхні права на отримання стипендій та інших видів фінансової допомоги. Оскільки не всі студенти, особливо першокурсники, обізнані з процедурами і критеріями призначення стипендій. Проведення інформаційних кампаній, семінарів і консультацій допоможе студентам краще орієнтуватися в нормативно-правовій базі та вчасно подавати необхідні документи.

Стипендії відіграють важливу роль у соціальній підтримці студентів, забезпечуючи їм можливість зосередитися на навчанні та досягненні високих

академічних результатів. З урахуванням зазначеного, вдосконалення нормативно-правового забезпечення цього процесу залишається нагальною потребою. В процесі поєднання зусиль на рівні держави, навчальних закладів та громадськості можна створити ефективну систему стипендіального забезпечення, відповідно до потреб сучасного суспільства, розвитку освітньої галузі в Україні.

Цьому великою мірою сприяє вивчення міжнародних практик, що вказує на необхідність адаптації вітчизняних нормативних документів до європейських стандартів. Найперше це стосується впровадження Єдиного освітнього реєстру, що забезпечить централізоване зберігання інформації про студентів, їх соціальний статус і право на стипендії.

У країнах Європейського Союзу діє багаторівнева система нормативного регулювання, що відповідає критеріям прозорості і справедливості процесу нарахування стипендій. До прикладу, у Німеччині базовим документом про стипендії - «Федеральним законом про сприяння освіті» (BAföG) - визначено не лише загальні принципи стипендіального забезпечення, але й представлено механізми фінансової підтримки студентів із малозабезпечених сімей. У Франції регулювання стипендій здійснюється на національному рівні, але з урахуванням особливостей кожного регіону, що дозволяє враховувати економічні умови в різних частинах країни.

Інноваційним підходом у Європейському Союзі є впровадження електронних платформ, які об'єднують інформацію про студентів, їх академічні досягнення та фінансові потреби. Наприклад, у Нідерландах функціонує система DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs), яка дозволяє централізовано управляти процесами призначення стипендій, а також контролювати їх цільове використання.

В Україні впровадження Єдиного освітнього реєстру може стати важливим кроком до гармонізації з європейськими стандартами. Ця платформа дозволить не лише централізовано зберігати дані, а й спростить процес підтвердження права студентів на стипендії. Завдяки такому реєстру можна буде

автоматизувати перевірку соціального статусу, академічних досягнень та інших критеріїв, що знизить рівень бюрократії та помилок.

Адаптація нормативної бази передбачає:

- актуалізацію критеріїв надання стипендій. Вітчизняні нормативно-правові акти потребують деталізації переліку критеріїв для призначення як академічних, так і соціальних стипендій. У багатьох випадках критерії занадто загальні, що призводить до різних їх тлумачень і створює ризик несправедливого розподілу коштів.
- Закріплення електронного документообігу. У законодавчих актах необхідно передбачити обов'язковість запровадження цифрових систем для подання заяв на стипендії та перевірки документів. Це дозволить мінімізувати бюрократичні процедури та пришвидшити процес розгляду.
- підвищення прозорості стипендіального процесу. Це стосується регулярності оприлюднення даних про використання коштів стипендіальних фондів на офіційних веб-сайтах ЗВО, що підвищить довіру студентів і суспільства до системи стипендіального забезпечення.

Серед ключових напрямів адаптації - запозичення елементів фінансової підтримки студентів, що практикується у країнах Європейського Союзу. Наприклад, система грантового фінансування у Великій Британії забезпечує адресну підтримку студентів, які демонструють високі академічні результати. У Норвегії держава компенсує до 40% вартості освіти через механізми грантів та стипендій, що стимулює розвиток людського капіталу.

Важливим є також врахування досвіду США, де активно розвиваються ендаументи університетів. Нормативно-правова база США стимулює приватні компанії вкладати кошти в освітні фонди, що дозволяє забезпечити стабільне фінансування стипендій навіть за умов економічної нестабільності [33].

Внутрішні положення кожного університету мають відповідати загальнодержавним нормам, але водночас враховувати специфіку закладу, студентів і адміністрації. Це дозволяє гнучко адаптувати наявні ресурси до реальних потреб студентів.

Адаптація нормативно-правової не позбавлена певних труднощів. По-перше, це недостатність фінансових ресурсів для реалізації нових ініціатив. По-друге, низький рівень цифрової грамотності серед частини персоналу університетів, що може ускладнити впровадження електронних платформ. Для подолання цих проблем необхідно передбачити програми навчання та технічної підтримки персоналу, задіяного у процесі розрахунків зі стипендіатами.

1.3. Аналіз порядку формування та використання стипендіального фонду в Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана

Стипендіальний фонд є важливою частиною загального обсягу фінансових ресурсів вищих навчальних закладів України. Його спрямування - підтримка студентів, підвищення їхнього соціального захисту та стимулювання досягнення високих академічних результатів. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (КНЕУ) як один із провідних закладів вищої освіти демонструє зразковий підхід до формування, управління та використання стипендіального фонду. Завдяки чіткому регулюванню, яке базується як на положеннях загальнонаціональних нормативно-правових актів, так і внутрішніх документів університету, забезпечується прозорість, ефективність та справедливість процесу нарахування і виплати стипендій.

Основу формування стипендіального фонду КНЕУ складають кошти державного бюджету України, які надаються Міністерством освіти і науки відповідно до затверджених нормативів. Обсяг цих коштів визначається кількістю студентів, які навчаються на місцях державного замовлення .

На 2024 рік обсяг стипендіального фонду КНЕУ становив близько 150 млн гривень, що забезпечило виплати для 48% студентів університету, з яких 36% отримували академічні стипендії, а 12% – соціальні [8].

Додатковими джерелами фінансування є гранти, благодійні внески,

спонсорські програми та цільові кошти, які надходять від партнерських організацій. Така модель фінансування дозволяє університету не лише підтримувати стабільність виплат, а й забезпечувати їхній розвиток навіть у складних економічних умовах. Зазначеним актуалізується значення залучення грантових коштів, що ускладняється конкуренцією між університетами.

Процес формування стипендіального фонду починається задовго до початку навчального року. Відповідальні підрозділи університету, зокрема фінансово-економічний відділ та стипендіальна комісія, проводять ретельний аналіз поточних даних, включаючи кількість студентів, які можуть претендувати на отримання стипендій, та обсяги необхідного фінансування. На основі цих даних формується бюджетний запит, який подається до Міністерства освіти і науки України. Запит повинен відповідати всім вимогам законодавства, а також враховувати можливі ризики, пов'язані з недофінансуванням або змінами у політиці держави щодо соціальних виплат.

Встановлення чітких правил формування стипендіального фонду є важливим етапом у процесі фінансового планування, що дозволяє визначити пріоритети у розподілі коштів для студентів [44].

Після затвердження бюджетного запиту Міністерством Освіти і Науки України, кошти перераховуються до університету [23]. У КНЕУ встановлений чіткий механізм розподілу цих коштів між академічними та соціальними стипендіями. Академічні стипендії призначаються студентам, які досягли високих навчальних результатів, а соціальні – тим, хто належить до вразливих соціальних категорій, зокрема це діти-сироти, особи з інвалідністю або представники малозабезпечених сімей. Розподіл фонду здійснюється відповідно до затверджених нормативів, з урахуванням як загальнодержавних вимог, так і специфіки університету.

Розмір академічної стипендії у КНЕУ у 2024 році становив 2000-2550 гривень, а підвищеної академічної – 2910-3711 гривень. Розмір соціальної стипендії для студентів із вразливих категорій коливався від 2 300 до 4 250 гривень залежно від категорії отримувачів [9].

Ключовим елементом процесу управління стипендіальним фондом у КНЕУ є автономія університету, що дозволяє розробляти власні внутрішні положення щодо використання коштів. Внутрішнім положенням про стипендіальне забезпечення визначено основні критерії для призначення академічних і соціальних стипендій, а також встановлено порядок вирішення спірних питань та розгляду апеляційних заяв студентів. Цей документ розробляється з урахуванням особливостей діяльності університету, що дає змогу адаптувати загальнодержавні норми до конкретних потреб студентської спільноти.

Стипендіальна комісія відіграє провідну роль у розподілі коштів фонду. До її складу входять представники адміністрації університету, студентського самоврядування та профспілкових організацій, що забезпечує збалансованість інтересів усіх сторін. Комісія регулярно проводить засідання, на яких розглядаються заяви студентів, визначаються критерії розподілу стипендій, а також вирішуються спірні питання. Так, комісія має право переглядати умови призначення підвищених академічних стипендій студентам, які демонструють виняткові результати у навчанні або науковій діяльності.

Для забезпечення прозорості використання стипендіального фонду в КНЕУ впроваджено ефективний механізм контролю. Зокрема це стосується внутрішнього аудиту який проводиться спеціальним підрозділом університету і стосується контролю кожного етапу нарахування і виплати стипендій. Перевіряється правильність розрахунків, відповідність розподілу коштів встановленим нормативам, а також документальне оформлення кожної виплати [25]. Крім того, університет підпадає під регулярні зовнішні перевірки, які проводяться державними контролюючими органами, зокрема Державною аудиторською службою України [26]. Ці перевірки сприяють підвищенню довіри до системи та підтверджують законність використання бюджетних коштів.

Важливою умовою ефективності процесу стипендіального забезпечення у КНЕУ є активне впровадження інформаційних технологій, завдяки чому

забезпечується точність і своєчасність нарахування стипендій, а також знижуються ризики зловживань та технічних помилок. Інтегрованість цих систем з іншими підрозділами університету значно спрощує обмін даними та сприяє ефективному управлінню стипендіальним фондом. Використання інформаційних технологій надає студентам можливість у режимі реального часу перевіряти стан нарахувань через онлайн-платформу, що значно спрощує комунікацію між адміністрацією та студентами.

Незважаючи на розвинену систему управління, процес стипендіального забезпечення не позбавлений окремих недоліків. Однією з головних проблем залишається обмежене фінансування. У багатьох випадках коштів, виділених із бюджету, недостатньо для забезпечення всіх студентів, які відповідають критеріям для отримання стипендій. Це змушує університет шукати додаткові джерела фінансування, такі як спонсорська допомога або участь у міжнародних грантових програмах.

Суттєвою проблемою є також складність процесу документального підтвердження соціального статусу студентів. Соціальні стипендії надаються лише за наявності відповідних документів, однак їхнє отримання нерідко вимагає значних часових і бюрократичних зусиль. Це може призводити до затримок у призначенні виплат, що створює додаткові труднощі для студентів із малозабезпечених сімей або інших вразливих категорій. Для вирішення цієї проблеми необхідно спростити процедури подачі документів та забезпечити тісну співпрацю між університетом і державними органами.

Прозорість у розподілі підвищених академічних стипендій також потребує особливої уваги. Незважаючи на наявність чітких критеріїв, нерідко виникають ситуації, коли студенти мають сумніви щодо справедливості прийнятих рішень. Це потребує застосування додаткових механізмів незалежного контролю та моніторингу, а також надання студентам доступу до інформації про критерії та процеси відбору, що дозволить зменшити кількість конфліктів та підвищити рівень довіри до рішень стипендіальної комісії.

Розвиток системи стипендіального забезпечення у КНЕУ базується на

впровадженні новітніх підходів до управління фінансами. Зокрема, це стосується розширення автоматизації процесів та інтеграція інформаційних систем із державними реєстрами, що дозволить мінімізувати вплив людського фактору та забезпечити прозорість у роботі. Важливими напрямками вдосконалення стипендіального забезпечення є вивчення міжнародного досвіду управління стипендіальними фондами та його запровадження у практику Київського Національного Економічного Університету імені Вадима Гетьмана, участь у глобальних освітніх програмах і співпраця з іншими університетами.

Формування стипендіального фонду у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана як важливого інструмента підтримки студентів, базується на комплексному підході до управління процесом використання коштів. Незважаючи на окремі недоліки, система стипендіального забезпечення демонструє високу ефективність, прозорість і орієнтованість на потреби студентів, що є важливим аспектом у сучасному освітньому процесі.

Основним джерелом фінансування стипендіального фонду в Україні залишається державний бюджет [20]. Міністерство освіти і науки України виділяє кошти на основі бюджетного запиту кожного університету, враховуючи кількість студентів, які навчаються за державним замовленням, та прогнозовану потребу в стипендіях. Проте обсяг фінансування часто обмежений, що створює певні труднощі у забезпеченні всіх потреб. Відтак університети змушені активізувати пошук альтернативних джерел фінансування, які дозволять компенсувати дефіцит бюджету.

Серед перспективних шляхів - залучення додаткових джерел фінансування через участь у міжнародних грантових програмах. Наприклад, програма Erasmus+ надає значні можливості для університетів отримати фінансування на підтримку студентів. У рамках цієї програми виділяються кошти на мобільність студентів, покриття витрат на навчання, проживання та інші супутні потреби. Такі ініціативи сприяють інтеграції вітчизняних університетів у міжнародний освітній простір, а також забезпечують додаткові

ресурси для формування стипендіального фонду.

Значну роль відіграють також благодійні внески та спонсорська допомога. Окремі університети активно співпрацюють із приватними компаніями, які надають фінансову підтримку у вигляді іменних стипендій для студентів із високими досягненнями або тих, хто належить до соціально вразливих категорій. Компанії в ІТ-секторі вже фінансують стипендії для студентів технічних спеціальностей, що дозволяє не лише забезпечити їхню підтримку, але й сприяти підготовці кваліфікованих кадрів для галузі.

Ще одним джерелом поповнення стипендіального фонду є гранти від міжнародних організацій. Так, гранти від Світового банку або фондів ЄС надають можливість фінансувати дослідницькі проекти, освітні програми або соціальні ініціативи, частина яких може бути спрямована на підтримку студентів. Крім того, активна участь університетів у міжнародних програмах сприяє підвищенню їхньої репутації та залученню нових джерел фінансування.

Приватні фонди також є важливим джерелом формування стипендіального фонду. У багатьох країнах світу такі фонди створюються при університетах і фінансуються випускниками, бізнес-структурами або меценатами. В Україні практика створення ендаментів лише набирає обертів, але вже зараз можна спостерігати перші позитивні результати.

Окремо слід вказати роль державних цільових програм, спрямованих на підтримку студентів із певних соціальних категорій. Наприклад, у рамках державної програми «Соціальна підтримка» виділяються кошти для студентів-сиріт, осіб із інвалідністю, а також тих, хто походить із малозабезпечених сімей. Ці кошти є важливим джерелом формування стипендіального фонду і сприяють зменшенню соціальної нерівності серед студентів.

Формування стипендіального фонду також залежить від ефективного планування та управління ресурсами [30]. Університети мають можливість використовувати сучасні інформаційні системи для оптимізації процесу розподілу коштів. Використання таких систем дозволяє точно прогнозувати потреби студентів, уникати нецільового використання коштів та забезпечувати

прозорість процесу.

Важливим аспектом є також залучення додаткових коштів через комерціалізацію освітніх послуг. На даний час, окремі університети розширюють свої освітні програми для іноземних студентів, що дозволяє залучити додаткові фінансові ресурси. Частина цих коштів може бути спрямована на формування стипендіального фонду, що забезпечить підтримку більшої кількості студентів.

Ще одним перспективним напрямом є партнерство з місцевими органами влади, у які виділяють додаткові кошти на підтримку студентів, які навчаються у місцевих університетах. Це дозволяє створити додаткові можливості для підтримки студентів із цих регіонів та сприяє розвитку місцевої громади.

При формуванні стипендіального фонду важливо враховувати довгострокові перспективи та потреби. Для цього університетам необхідно створювати стратегії фінансового планування, які передбачають розширення переліку джерел фінансування та їхнє ефективне використання. Важливим елементом цих стратегій є моніторинг і контроль використання коштів, що дозволяє забезпечити їхню цільову спрямованість та прозорість.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗА РОЗРАХУНКАМИ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ ВНЗ УКРАЇНИ

2.1. Підготовка облікових даних для нарахування стипендій в Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана

Підготовка облікових даних для нарахування стипендій у Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана (КНЕУ) є важливим елементом управління його фінансами. Цей процес забезпечує своєчасність і точність виплат студентам з дотриманням законодавчих вимог та внутрішніх регламентів університету. Його реалізація здійснюється із залученням широкого спектру учасників: адміністрації, деканатів, бухгалтерії, стипендіальних комісій та безпосередньо студентів [43]. Їхня робота спрямовується на забезпечення повноти, достовірності та актуальності облікових даних, що є основою правильного розрахунку стипендій.

На початковому етапі деканати формують списки студентів, які потенційно мають право на стипендії. Визначальними факторами для включення студентів у ці списки є результати їхньої навчальної діяльності та наявність соціальних привілеїв. Академічна успішність студентів оцінюється на основі рейтингових показників, які формуються після кожного навчального семестру. Ці дані обробляються з використанням спеціалізованих інформаційних систем, таких як «1С: Підприємство», що дозволяє мінімізувати кількість технічних помилок.

Для отримання соціальних стипендій необхідне подання комплексу підтверджуючих документів [10], які проходять кілька етапів перевірки. Це стосується автентифікації даних про доходи, свідоцтв про належність до багатодітних сімей, документів про інвалідність тощо. Важливим завданням

цього етапу є забезпечення відповідності кожного документа чинним нормативним вимогам. У разі виявлення помилок або невідповідностей у документах, студенти інформуються про необхідність їх усунення.

Процедура перевірки документів потребує чіткої координації між деканатами, бухгалтерією та адміністрацією університету. Перевірка автентичності документів нерідко передбачає комунікацію також з державними установами, зокрема органами соціального захисту населення. Цим підтверджується правильність наданих даних, втім ускладнюється процес призначення стипендій через тривалі строки розгляду запитів.

Стипендіальній комісії відводиться центральна роль у процесі підготовки даних. Вона відповідає за перевірку коректності інформації, отриманої від деканатів, та прийняття рішень щодо затвердження списків студентів, претендентів на отримання стипендії. Комісія працює відповідно до внутрішніх нормативних документів університету, а також законодавства України, включаючи Постанову Кабінету Міністрів № 882 [24].

Реалізація наведених складових стипендіального забезпечення передбачає обробку великих обсягів інформації у стислі строки. Для вирішення цієї проблеми комісія використовує автоматизовані програми, які дозволяють прискорити процес перевірки. Так, системи електронного документообігу сприяють швидкому обміну даними між підрозділами університету, що значно зменшує ризик затримок [27]. При виявленні розбіжностей між даними, комісія організовує додаткові перевірки, залучаючи відповідні підрозділи.

Комісія також займається вирішенням спірних питань, що можуть виникати у процесі розподілу стипендій. При подачі студентами апеляції за незгоди з рішенням комісії - проводиться детальний аналіз обставин, який може включати повторну перевірку облікових даних або додаткову комунікацію зі студентом.

Наступним важливим етапом є розрахунок суми стипендій і підготовка відповідних платіжних відомостей. Бухгалтерія університету виконує важливі функції у цьому процесі, а при нарахуванні стипендій опирається як на

законодавчі норми, так і на внутрішні інструкції. Суми академічних стипендій розраховуються на основі рейтингових показників, затверджених стипендіальною комісією. Сума виплат залежить від категорії стипендії: звичайна академічна, підвищена академічна чи соціальна.

Соціальні стипендії розраховуються окремо, з урахуванням документів, що підтверджують право студента на такі виплати. Для розрахунку використовуються дані про статус студента, наприклад, про багатодітність сім'ї або інвалідність[7], які проходять попередню перевірку в університеті. При розрахунку цих сум важливе врахування додаткових параметрів, зокрема змін у розмірах соціальних виплат на законодавчому рівні.

Особливої уваги заслуговує підготовка платіжних відомостей у яких зазначаються особисті дані студентів, суми виплат, а також банківські реквізити. Важливо забезпечити конфіденційність цієї інформації, оскільки порушення правил захисту персональних даних може призвести до адміністративної відповідальності університету. Платіжні відомості проходять кілька рівнів перевірки, включаючи контроль з боку бухгалтерії, адміністрації та стипендіальної комісії. Після затвердження документи передаються до банківських установ для перерахування коштів.

Інтеграція сучасних інформаційних систем у процес підготовки платіжних відомостей значно підвищує ефективність цього етапу. Використання платформи «1С: Підприємство» забезпечує автоматизацію багатьох процесів, зокрема, розрахунків і перевірки реквізитів. Крім цього ці системи мають модулі для складання звітності, що спрощує процес аудиту.

Автоматизація є невід'ємною частиною сучасного управління обліковими даними для нарахування стипендій. У КНЕУ впроваджено низку інформаційних систем, які дозволяють значно підвищити ефективність процесу. Наприклад, платформи для електронного документообігу забезпечують швидку передачу даних між підрозділами, мінімізуючи ризики втрати інформації.

Інформаційні технології також сприяють зниженню впливу людського фактора. Помилки, пов'язані з неправильним введенням практично

мінімізується завдяки використанню інструментів автоматизації. Інформаційні системи забезпечують також можливість швидкого пошуку та аналізу даних, що особливо важливо у разі проведення перевірок або розгляду апеляцій студентів.

У комплексі проблем, пов'язаних зі стипендіями слід актуалізувати питання захисту даних. Університет зобов'язаний забезпечувати безпеку інформації, яка містить персональні дані студентів. Для цього впроваджуються сучасні методи шифрування даних і багаторівневий доступ до інформаційних систем.

В процесі підготовки облікових даних для нарахування стипендій важливо враховувати зміни у нормативно-правовій базі. Законодавчі зміни вимагають оперативної адаптації внутрішніх регламентів університету, що стосується не тільки оновлення документів, а й проведення додаткового навчання для працівників, які беруть участь у підготовці та обробці облікових даних.

Попри всі переваги автоматизації, існують і певні проблеми. Зокрема це стосується недостатньої інтеграції інформаційних систем, що ускладнює обмін даними між підрозділами. Так, розбіжності у форматах даних між різними платформами можуть призводити до затримок або дублювання інформації. Для вирішення цієї проблеми університет працює над впровадженням єдиної інтегрованої інформаційної платформи. Такий підхід дозволить забезпечити автоматизований обмін даними та знизити навантаження на персонал.

Мають місце також окремі проблеми, пов'язані з перевіркою автентичності документів, що подаються студентами для отримання соціальних стипендій. Комунікація з державними установами, необхідна для підтвердження даних, нерідко затягується через бюрократичні процедури. Серед варіантів усунення цієї проблеми – створення електронного реєстру студентських документів, що забезпечить прискорення процесу перевірки.

Використання сучасних інструментів бізнес-аналітики (Business Intelligence) у цій сфері дозволяє не лише вдосконалити процес збору, обробки та аналізу даних, але й забезпечити прозорість у розподілі коштів, знизити

ймовірність помилок та підвищити рівень довіри серед стипендіатів і суспільства загалом.

Інтеграція бізнес-аналітики в підготовку облікових даних для нарахування стипендій має значний потенціал для ідентифікації ключових тенденцій у фінансуванні. Насамперед, вона дозволяє отримувати аналітичні звіти в реальному часі, що дає змогу відслідкувати зміни кількості стипендіатів залежно від обсягів виділеного фінансування. Це сприяє обґрунтованому плануванню бюджету та уникненню надмірних витрат. Крім того, виявлення нерівномірностей у розподілі стипендій дозволяє вчасно реагувати на потенційні проблеми, пов'язані із несправедливістю або технічними збоями в системі обліку.

Впровадження Business Intelligence передбачає використання таких технологій, як інтерактивні дашборди, автоматизовані звіти та прогнозна аналітика. Інтерактивні дашборди є важливим інструментом для візуалізації облікових даних. Вони дають змогу адміністрації закладів освіти швидко отримувати дані про поточний стан фінансування стипендій, аналізувати співвідношення студентів різних категорій, що претендують на отримання стипендії, а також оцінювати витрати у розрізі певних часових проміжків. Завдяки цьому можна приймати виважені рішення щодо змін у політиці нарахування стипендій, враховуючи потреби кожного студента або групи студентів.

Автоматизовані звіти дозволяють значно скоротити час на обробку великих обсягів облікових даних. У багатьох вищих навчальних закладах України досі використовуються застарілі системи обліку, які потребують ручного введення інформації, що збільшує ризик людської помилки. Завдяки бізнес-аналітиці можна налаштувати автоматичне оновлення даних з різних джерел, таких як інформація про академічну успішність студентів, їх соціальний статус, наявність пільг тощо. Це забезпечує точність даних і мінімізує ризики неправильного розрахунку стипендій.

Прогнозна аналітика є ще одним важливим інструментом бізнес-

аналітики, який дозволяє моделювати майбутні сценарії фінансування стипендій. Наприклад, можна оцінити, як зміна кількості студентів, які претендують на стипендію, вплине на загальний бюджет закладу. Це особливо актуально у зв'язку з постійними змінами в державній політиці фінансування освіти, коли навчальні заклади мають швидко адаптуватися до нових умов. Таким чином, прогнозування дає змогу планувати бюджети з урахуванням можливих ризиків і змін.

Реалізація систем Business Intelligence вимагає не лише технічної модернізації, а й значної уваги до якості облікових даних. У цьому контексті підготовка облікових даних для нарахування стипендій повинна включати ретельну перевірку інформації про студентів, у тому числі їх академічних досягнень, соціальних статусів, пільг та інших характеристик, що впливають на право отримання стипендії. Автоматизовані алгоритми дозволяють виявляти дублікати записів, невідповідності або помилки в документації, що могли залишатися непоміченими у процесі ручної обробки даних.

Інтеграція систем обліку з державними інформаційними платформами, такими як Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО). Забезпечує актуальність і повноту даних, що є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Отриманий доступ до актуальної інформації про академічні результати студентів у режимі реального часу дозволяє адміністрації закладу швидше оцінювати право студентів на отримання стипендії.

Бізнес-аналітика сприяє оптимізації витрат на управління стипендіальними фондами. Завдяки використанню аналітичних інструментів можна оцінювати ефективність використання бюджетних коштів і виявляти можливі зловживання. Це сприяє прозорості процесу нарахування стипендій, підвищує рівень довіри до навчального закладу та його управлінських рішень. З використанням аналітичних процедур можливо виявити випадки, коли стипендії отримують студенти, які не відповідають встановленим критеріям, або навпаки – визначити категорії студентів, які потребують додаткової фінансової підтримки.

Для впровадження бізнес-аналітики необхідні кваліфіковані спеціалісти обізнані із сучасними аналітичними платформами та навичками аналізу великих обсягів даних. Це ставить перед навчальними закладами завдання не лише впровадження нових технологій, а й підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за облік і контроль стипендіальних виплат. Навчальні тренінги та семінари з використання аналітичних платформ можуть стати важливим кроком у цьому напрямку.

Ефективне використання бізнес-аналітики дозволяє скоротити фінансові ризики, пов'язані із нерівномірним розподілом коштів. За допомогою аналітичних алгоритмів можна виявити тенденції перевищення витрат у певних підрозділах закладу або оцінити, як змінюються потреби студентів залежно від соціально-економічної ситуації в регіоні. Це дає змогу не лише забезпечити раціональний розподіл бюджетних коштів, а й підвищити соціальну ефективність стипендіальних програм.

Таким чином, розширення методів аналізу облікових даних через впровадження бізнес-аналітики є важливим напрямком удосконалення системи нарахування стипендій у вищих навчальних закладах України. Використання інструментів Business Intelligence дозволяє не лише виявляти ключові тенденції у фінансуванні, а й сприяє оптимізації витрат, зменшенню ризиків, підвищенню прозорості та якості управління. У сучасних умовах це є необхідною передумовою підвищення ефективності роботи навчальних закладів і створення сприятливих умов для розвитку студентської спільноти.

Розв'язання наведених проблем потребує постійного вдосконалення інформаційних технологій, підвищення кваліфікації працівників і розробки гнучких управлінських рішень. Університет уже реалізує такі ініціативи, як розширення функціоналу інформаційних систем і співпраці з державними установами для спрощення процедури перевірки документів.

Таким чином, підготовка облікових даних для нарахування стипендій у КНЕУ є складним і багатостадійним процесом, який вимагає злагодженої роботи різних підрозділів, використання сучасних інформаційних технологій та

дотримання нормативно-правових вимог. Постійне вдосконалення процесів автоматизації, інтеграція інформаційних систем та їх адаптація до змін у законодавстві є ключовими напрямками підвищення ефективності управління стипендіальними виплатами.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків зі стипендіатами

Розрахунки зі стипендіатами займають ключову позицію в організації обліку фінансово-господарської діяльності вищих навчальних закладів. Це складна ланка облікового процесу спрямована на забезпечення прозорості, відповідності законодавству та оптимальне використання бюджетних коштів, призначених на виплату стипендій. Основна мета облікового процесу в частині стипендій – створення надійної системи збору, узагальнення, обробки та зберігання інформації про нарахування, виплати й залишки коштів стипендіального фонду. Чіткість його організації сприяє складанню достовірної фінансової звітності та дозволяє університету своєчасно реагувати на виклики, пов'язані із забезпеченням студентів стипендіями.

Синтетичний облік розрахунків зі стипендіатами є узагальненим представленням даних стосовно змісту операцій зі стипендіями. Його основне завдання – забезпечення достовірності обліку фінансових операцій у межах затвердженого бюджету стипендіального фонду. Цей облік базується на принципах, визначених Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), зокрема стандартом НП(С)БО 121 «Державні установи», яким регулюється порядок ведення обліку в бюджетних організаціях, включаючи державні університети. При налагодженні синтетичного обліку важливо забезпечити дотримання положень нормативно-правової бази, якими регламентуються процеси нарахування та виплати стипендій, а також забезпечується контроль за цільовим використанням коштів.

У Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима

Гетьмана синтетичний облік операцій зі стипендіями здійснюється на рахунках, передбачених Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Для обліку розрахунків зі стипендіатами використовуються рахунки:

- 6512 «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню» – для обліку операцій з нарахування та виплати стипендій;
- 6415 «Розрахунки за утриманими податками та зборами з фізичних осіб» – для відображення утриманих податків (ПДФО та військовий збір);
- 2313 «Поточні рахунки в казначействі» – для обліку коштів на рахунках у Державній казначейській службі України.

Використання цих рахунків забезпечує структурованість і систематизацію обліку, дозволяючи здійснювати контроль за заборгованістю та своєчасністю виплат.

Синтетичний облік передбачає реєстрацію операцій із нарахування та виплати стипендій через бухгалтерські проведення. Так, нарахування стипендії відображається дебетуванням рахунку витрат і кредитуванням рахунку 6512. Виплата коштів зі стипендіального рахунку супроводжується списанням суми з рахунку казначейства та зменшенням заборгованості за субрахунком 6512.

У процесі обліку Київський Національний Економічний Університет імені Вадима Гетьмана застосовує сучасне програмне забезпечення – «АС-4: Бухгалтерія», яке відповідає вимогам ведення бухгалтерського обліку в бюджетній сфері і забезпечує точність, швидкість та мінімізацію ризику помилок.

Реєстрація операцій підтверджується такими бухгалтерськими проведеннями:

Надходження коштів на стипендії з бюджету:

- Дебет 2313 «Поточні рахунки в казначействі»
- Кредит 5411 «Цільове фінансування з державного та місцевого бюджетів»

Нарахування стипендій студентам:

- Дебет 8511 «Витрати за необмінними операціями»
- Кредит 6512 «Розрахунки з виплати стипендій»

Виплата стипендій студентам:

- Дебет 6512 «Розрахунки з виплати стипендій»
- Кредит 2313 «Поточні рахунки в казначействі»

Утримання податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) зі стипендії:

- Дебет 6512 «Розрахунки з виплати стипендій»
- Кредит 6415 «Розрахунки за утриманими податками та зборами

з фізичних осіб»

Перерахування утриманого ПДФО до бюджету:

- Дебет 6415 «Розрахунки за утриманими податками та зборами з фізичних осіб»
- Кредит 2313 «Поточні рахунки в казначействі»

Невід'ємною складовою синтетичного обліку є контроль. Бухгалтерією Київського Національного Економічного Університету імені Вадима Гетьмана проводяться регулярні перевірки з метою виявлення помилок або неточностей у даних, забезпечення відповідності облікових даних законодавчим вимогам і внутрішнім положенням. Особливо важливими є звірки, які виконуються перед складанням фінансової звітності або в процесі проведення аудитів. Такі заходи гарантують прозорість і точність інформації про використання коштів стипендіального фонду.

Своєю чергою аналітичний облік є деталізованим відображенням інформації щодо кожного стипендіата. Він дозволяє обліковувати індивідуальні дані студентів стосовно персональної інформації, виду стипендії, розміру виплат, періоду нарахування та стану виплат. Університет веде облікові картки на кожного студента, що надає можливість не лише контролювати виплати, а й аналізувати тенденції у фінансуванні стипендій. Картки ведуться переважно в електронному форматі, що забезпечує зручність доступу до інформації й оперативність її оновлення.

Основними проведеннями для аналітичного обліку є такі:

1. Виплата стипендії конкретному студенту:

- Дебет 6512 «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню»

- Кредит 2313 «Поточні рахунки в казначействі»

2. Утримання податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) із стипендії конкретного студента:

- Дебет 6512 «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню»

- Кредит 6415 «Розрахунки за утриманими податками та зборами з фізичних осіб»

3. Зарахування стипендії на рахунок студента:

- Дебет 2313 «Поточні рахунки в казначействі»

- Кредит 6512 «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню»

Автоматизація аналітичного обліку значно підвищує його оперативність, забезпечуючи швидкий доступ до інформації, що важливо при складанні звітів і проведенні аналізу обсягів фінансування. Завдяки цьому бухгалтерія університету може своєчасно реагувати на зміни у стані фінансування стипендіального фонду, уникати дефіцитів чи накопичення залишків, що виходять за межі передбачених норм.

Особливістю аналітичного обліку є його гнучкість і здатність до оперативного коригування даних у разі зміни статусу студента. Якщо наприклад, студент втрачає право на академічну стипендію через незадовільні результати навчання або переходить до категорії отримувачів соціальної стипендії, відповідні зміни вносяться до бази даних. Це забезпечує точність фінансової звітності, дозволяє уникати помилок у виплатах і дотримуватися законодавчих вимог. Коригування даних відбувається автоматично з використанням програмних продуктів у яких зберігається хронологія всіх змін для забезпечення їхньої прозорості та відстежуваності.

Аналітичний облік також виконує важливу роль у моніторингу залишків коштів стипендіального фонду. Це дозволяє бухгалтерії університету планувати майбутні виплати з урахуванням наявних фінансових ресурсів. При виявленні дефіциту коштів університет повинен своєчасно звернутися до Міністерства освіти і науки України або інших органів державної влади на предмет отримання додаткового фінансування. У разі виявлення залишків коштів, вони можуть бути перерозподілені для вирішення інших завдань, передбачених бюджетом університету.

Автоматизація є важливим елементом сучасного обліку розрахунків зі стипендіатами. Використання програмного забезпечення, такого як «1С: Підприємство», дозволяє значно знизити навантаження на працівників бухгалтерії [13], мінімізувати людський фактор і забезпечити високу точність даних. Автоматизація дає змогу генерувати бухгалтерські проведення, формувати звіти за різними критеріями, проводити звірки даних і забезпечувати швидкий обмін інформацією між підрозділами університету.

Однією з переваг автоматизації є можливість формування аналітичних звітів у розрізі окремих категорій стипендіатів (отримувачів академічних чи соціальних стипендій, стипендій за особливі заслуги) або матеріальної допомоги. Це надає керівництву університету повну картину використання коштів для ухвалення обґрунтованих рішень щодо фінансування. Крім того, автоматизація обліку значно спрощує процес складання фінансової звітності, що особливо важливо у періоди фінансових перевірок або аудиту.

Не дивлячись на позитивні сторони, з автоматизацією пов'язані і окремі недоліки. Найперше це стосується чіткої та повної інтеграції між різними інформаційними системами. Відсутність такої інтеграції може призводити до дублювання даних або їхньої втрати під час обміну між підрозділами. Університет активно працює над вирішенням цієї проблеми через створення єдиної інформаційної платформи, яка забезпечує повну інтеграцію даних. Це передбачає забезпечення постійного оновлення програмного забезпечення та навчання персоналу як необхідних умов ефективного функціонування системи

автоматизації.

Регулярний контроль за розрахунками зі стипендіатами є невід'ємною складовою процесу. Бухгалтерія Київського Національного Економічного Університету імені Вадима Гетьмана проводить планові та позапланові перевірки облікових даних для виявлення можливих помилок або невідповідностей. Важливу роль у цьому відіграє внутрішній аудит, який дозволяє оцінити ефективність системи обліку, виявити слабкі місця й запропонувати рекомендації щодо їхнього усунення.

Попри високий рівень автоматизації та регламентовані процедури, система обліку розрахунків зі стипендіатами не позбавлена проблем, які потребують вирішення. Найперше це стосується оновлення інформації аналітичного обліку, складності адаптації облікових систем до змін у законодавстві та ризику помилок через людський фактор. До прикладу, зміни в нормативно-правових актах, що стосуються порядку нарахування та виплати стипендій, як правило потребують доопрацювання програмного забезпечення. Це, своєю чергою, призводить до додаткових витрат часу та ресурсів, що може впливати на оперативність виконання фінансових операцій.

Система обліку також відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості фінансових операцій. Відкритість даних про нарахування та виплати стипендій підвищує довіру студентів до університету, а також знижує ризики виникнення конфліктних ситуацій. Це досягається завдяки регулярній публікації звітів про використання коштів стипендіального фонду та проведенню інформаційних кампаній серед студентів.

Загалом, ефективне поєднання синтетичного та аналітичного обліку, автоматизація процесів і системний контроль забезпечує прозорість, точність та цільове використання коштів стипендіального фонду університету. Впровадження сучасних технологій, постійне оновлення облікових систем і підвищення кваліфікації працівників є ключовими чинниками успіху в управлінні розрахунками зі стипендіатами.

У сучасних умовах ефективно ведення як синтетичного, так і

аналітичного обліку неможливе без використання спеціалізованих програмних рішень, таких як BAS ERP, які забезпечують автоматизацію процесів та значно знижують ризики помилок.

BAS ERP є одним із найпоширеніших програмних продуктів, який використовується в Україні для автоматизації обліку в різних сферах, включаючи освіту. Його функціонал дозволяє забезпечити повний цикл обробки даних, пов'язаних із розрахунками зі стипендіатами. У системі реалізовано можливості для ведення синтетичного обліку через налаштування основних рахунків, таких як рахунки для обліку стипендіальних виплат, отриманих фінансувань, та інших джерел коштів. Крім того, аналітичний облік реалізується через детальну картотеку студентів, яка включає інформацію про їхній соціальний статус, академічну успішність, пільги та інші критерії, що впливають на право отримання стипендії.

Автоматизовані інструменти BAS ERP дозволяють організувати процес обліку таким чином, щоб мінімізувати ручне введення даних, що значно знижує ймовірність помилок. Наприклад, на етапі синтетичного обліку система автоматично генерує проводки для відображення витрат на стипендії, враховуючи джерела їх фінансування. Це дозволяє оперативно отримувати узагальнену інформацію про стан стипендіального фонду, проводити аналіз залишків на рахунках та прогнозувати потреби в коштах на майбутні періоди.

На рівні аналітичного обліку BAS ERP забезпечує детальний контроль за виплатами кожному студенту. У програмі можна налаштувати параметри розрахунку залежно від специфічних умов: розміру стипендії, категорії студента (академічна, соціальна стипендія, іменна або пільгова), наявності додаткових виплат чи утримань. Завдяки цьому бухгалтерія може отримати оперативний доступ до інформації про кожного отримувача стипендії, його історію виплат, а також здійснити звірку даних з реєстрами, що особливо важливо для запобігання помилкам чи зловживанням.

Серед з ключових переваг використання BAS ERP – інтеграція з іншими інформаційними системами, такими як Єдина державна електронна база з

питань освіти (ЄДЕБО). Це дає змогу отримувати актуальну інформацію про статуси студентів у режимі реального часу, автоматично оновлювати дані про академічну успішність або зміни в складі групи. Така інтеграція спрощує роботу з великими обсягами даних та дозволяє уникнути дублювання інформації.

Процес обліку з використанням BAS ERP включає кілька основних етапів. На початковому етапі відбувається збір даних про студентів, які мають право на отримання стипендії. Ці дані вводяться в систему або синхронізуються з іншими базами. Далі відбувається налаштування параметрів розрахунку стипендій, які враховують тип стипендії, її розмір та джерело фінансування. На основі цих налаштувань система автоматично генерує проводки для синтетичного обліку та деталізує дані на рівні аналітичного обліку. Наприкінці кожного періоду формується звітність, яка може бути використана для аналізу та прийняття управлінських рішень.

Використання графічних елементів у процесі обліку сприяє кращому розумінню структурних взаємозв'язків. До прикладу, графік процесу обліку може включати такі етапи: збір даних про студентів → введення даних у BAS ERP → налаштування параметрів розрахунку стипендій → автоматичне формування проводок → аналіз синтетичних рахунків → деталізація даних за аналітичними показниками → формування звітності. Така візуалізація дозволяє краще зрозуміти логіку роботи системи та забезпечує прозорість процесу.

Впровадження BAS ERP у практику обліку стипендіальних виплат потребує не лише технічних змін, а й відповідної підготовки персоналу. Навчання співробітників бухгалтерії роботі з програмним забезпеченням є важливим кроком для забезпечення ефективного функціонування системи. Крім того, важливою умовою успіху є регулярне оновлення програмного забезпечення, що дозволяє враховувати зміни в законодавстві, які можуть впливати на облік і контроль розрахунків зі стипендіатами.

Автоматизація обліку з використанням таких програмних рішень, як BAS ERP, значно підвищує ефективність управління фінансовими ресурсами у вищих навчальних закладах [36]. Вона забезпечує прозорість у розрахунках,

мінімізує ризики помилок, сприяє оперативності та точності обробки даних. Це дозволяє створити надійну систему обліку, яка відповідає сучасним вимогам і стандартам. У результаті навчальні заклади отримують можливість оптимізувати свої фінансові процеси, забезпечити справедливий розподіл стипендій та підвищити рівень довіри серед студентської спільноти.

2.3. Застосування сучасних інформаційних технологій як напрям удосконалення системи розрахунків зі стипендіатами ВНЗ України

У сучасних умовах швидкого розвитку цифрових технологій та постійної трансформації економічних процесів, впровадження інформаційних технологій стало важливим чинником ефективного функціонування фінансових систем вищих навчальних закладів. Враховуючи важливість оперативного відображення в обліку господарських операцій, зокрема, розрахунків зі стипендіатами, використання сучасних цифрових інструментів забезпечує не лише оптимізацію процедур нарахування та виплати стипендій, але й підвищення рівня їх прозорості, точності і оперативності. Інформаційні технології суттєво знижують ризики помилок, а також підсилюють контроль за фінансовими потоками, що своєю чергою сприяє мінімізації корупційних схем і підвищенню довіри до системи управління університетом. Системи автоматизації розрахунків зі стипендіатами дозволяють значно скоротити ручну працю, знижуючи таким чином навантаження на персонал і підвищуючи точність обробки інформації. Вони також забезпечують надійне зберігання та захист інформації, що критично важливо у фінансовому обліку.

Київський Національний Економічний Університет імені Вадима Гетьмана є одним із лідерів у впровадженні інформаційних технологій в Україні, активно використовує сучасні програмні продукти для удосконалення системи обліку розрахунків зі стипендіатами. Так, для автоматизації процесів нарахування та виплат стипендій запроваджено інтегровані інформаційні системи, зокрема «1С: Підприємство», MEDOC та Вчасно. Завдяки їх

використанню забезпечується не тільки автоматизація операцій, але й централізоване управління фінансовими потоками, в частині детального моніторингу та контролю використання стипендіального фонду. Прискорення обробки великих обсягів даних важливе для потужних навчальних закладів з великою кількістю студентів.

Основним інструментом автоматизації бухгалтерського обліку в Київському Національному Економічному Університеті є Система «1С: Підприємство». Вона використовується для автоматизації нарахування стипендії та проведення розрахунків зі стипендіатам. Процес нарахування стипендій базується на положеннях чинних нормативних актів, внутрішніх документів університету та інформації стосовно кожного студента. Слід зазначити важливість функціонування системи в автоматизованому режимі при формуванні звітів для внутрішнього аудиту та зовнішнього контролю. Це значно спрощує процеси моніторингу та перевірки фінансових операцій, даючи можливість оперативно виявляти і виправляти помилки. Таким чином, автоматизовані рішення мінімізують дію людського чинника, в контексті недопущення помилок, а університет отримує можливість своєчасного коригування порядку розрахунків зі стипендіатами.

Важливим елементом електронного документообігу в університеті є Система MEDOC. Вона забезпечує автоматизацію обміну фінансовими документами між навчальним закладом та державними органами. Через систему MEDOC університет може складати звітність щодо використання коштів стипендіального фонду, з урахуванням вимог законодавства, що підвищує рівень довіри до фінансової діяльності навчального закладу. Система також забезпечує автоматизацію подання податкових і фінансових звітів, скорочуючи час на їх підготовку і знижуючи ймовірність помилок при заповненні та подачі документів.

Для зниження навантаження на працівників та забезпечення оптимізації процесів взаємодії студентів з університетом використовується платформа «Вчасно». Будучи основною електронного документообігу, вона дозволяє

студентам подавати заяви на отримання соціальних стипендій через онлайн-платформу, що дає можливість без паперових документів представити всю необхідну інформацію, а також підтверджуючі документи. Такий підхід не тільки прискорює обробку заявок, але й значно скорочує ймовірність допущення помилок в обліку та пришвидшує процес прийняття рішень. Студенти мають можливість отримати доступ до своїх фінансових даних через особисті кабінети в університетській інформаційній системі, це дозволяє їм оперативно переглядати історію нарахувань, статус виплат та залишки коштів на своєму особистому рахунку.

Застосування цих платформ у комплексі сприяє покращенню управління стипендіальним фондом, підвищенню прозорості розрахунків і мінімізації ризику фінансових порушень, що важливо для забезпечення ефективного використання державних коштів.

Серед ключових переваг використання інформаційних технологій у процесах управління стипендіальними виплатами актуалізується інтеграція різних інформаційних систем в єдину платформу. Це уможливорює налагодження безперервного обміну даними між підрозділами навчального закладу, такими як деканатами, бухгалтерією та стипендіальною комісією. Автоматизація обміну даними, зокрема передача інформації про успішність студентів з деканату до бухгалтерії, спричиняє скороченню часу на обробку даних і зменшенню помилок, ймовірність яких можлива під час ручного введення. Це також підвищує ефективність процесу нарахування стипендій, забезпечуючи оперативність реагування на зміни в академічному статусі студентів.

Інтеграція інформаційних систем дає можливість проводити детальний аналіз фінансових потоків, пов'язаних зі стипендіальним фондом. Це стосується не тільки контролю витрат, але й планування бюджету [37]. До прикладу, за допомогою інтегрованих систем можна складати звіти в частині розподілу стипендій за різними категоріями студентів (за успішністю, соціальним статусом, іншими критеріями), що сприяє більш прозорому і справедливому

розподілу коштів.

Електронні сервіси для студентів є важливим елементом цієї системи. Вони не лише дозволяють студентам подати заяви на соціальні стипендії через онлайн-платформи, а й забезпечують можливість отримання доступу до інформації щодо їхніх фінансових даних. Через особисті кабінети в університетській інформаційній системі студенти можуть перевіряти статус своїх стипендій, а також мати доступ до історії нарахувань і виплат. Це дозволяє студентам бути більш поінформованими і контролювати свою фінансову ситуацію, що підвищує довіру до процесу нарахування стипендій.

Застосування інформаційних технологій є важливою умовою для посилення контролю за виплатами стипендій. Завдяки, автоматизованим системам можливо перевіряти правильність нарахувань і виплат у режимі реального часу, що дозволяє оперативно виявляти будь-які неточності або порушення в обліку і швидко їх усувати. Цифрові платформи також забезпечують зберігання детальних архівів фінансових операцій, що необхідно для проведення ретроспективного аналізу, підготовки до аудиту і перевірки правильності нарахувань. Це підвищує рівень внутрішнього контролю і дає можливість проводити аудит в будь-який час без перевірки фізичних документів, що значно скорочує час і витрати.

Вдосконалення системи розрахунків зі стипендіатами через впровадження сучасних інформаційних технологій також скорочує обсяги адміністративних витрат завдяки економії ресурсів на ручну обробку заяв, перевірку документів і нарахування. Використання автоматизованих систем знижує навантаження на персонал, що дозволяє йому зосередитись на більш важливих та складних задачах. Це значно покращує якість обслуговування студентів і забезпечує їм більшу зручність у взаємодії з університетом.

Сучасні інформаційні технології не лише спрощують процес розрахунків зі стипендіатами, а й роблять його більш гнучким та адаптованим до змін у навчальному процесі. Так, завдяки використанню систем, що інтегрують всі етапи обробки фінансових даних, університет може оперативно реагувати на

зміну статусу студентів (зміна групи, переходи між курсами або зміни в академічному навантаженні), що безпосередньо впливає на процес нарахування стипендій. Це дає змогу уникнути затримок у виплатах та забезпечує відповідність нарахувань актуальним умовам навчання.

Застосування таких платформ, як «1С: Підприємство», MEDOC і Вчасно, покращує взаємодію з фінансовими і державними органами. Так, через MEDOC університет може швидко та ефективно подавати звітність до податкових органів і контролюючих інстанцій, зберігаючи відповідність вимогам чинного законодавства. Це також сприяє більшій прозорості фінансових потоків і зменшує можливість несанкціонованих або неправильних операцій.

Серед напрямів процесу стипендіального забезпечення актуалізується значення захисту даних та дотримання конфіденційності. Всі впроваджені інформаційні системи мають високий рівень захисту, що гарантує безпеку персональних даних студентів і фінансової інформації. Завдяки використанню сучасних систем шифрування та авторизації формуються умови захисту конфіденційної інформації від несанкціонованого доступу і надійного зберігання даних.

Впровадження наведених систем не лише забезпечує ефективність розрахунків, а й дає можливість університету сприяти розвитку електронного урядування в країні. Автоматизовані процеси надають можливість скорочувати витрати на паперову документацію та публікацію звітів, а також сприяють економії ресурсів на організацію фізичних архівів і зберігання документації.

Завдяки цьому, не лише зростає ефективність і прозорість розрахунків зі стипендіатами, але й поліпшується загальний рівень управління фінансами в навчальному закладі, що безпосередньо впливає на загальну успішність діяльності університету.

Одним із найперспективніших рішень у цій сфері є використання технологій блокчейн, які відкривають нові можливості для підвищення прозорості, зменшення кількості помилок і забезпечення надійного контролю за всіма фінансовими операціями, пов'язаними зі стипендіальними виплатами.

Блокчейн як технологія розподіленого реєстру дає змогу зберігати дані у вигляді захищених блоків, пов'язаних між собою за допомогою криптографічних алгоритмів. Її ключові особливості — незмінність даних, висока безпека та прозорість операцій — роблять її надзвичайно в облікових системах.

Одним із головних способів використання блокчейн у розрахунках зі стипендіатами є впровадження смарт-контрактів, які дозволяють автоматизувати складні облікові процеси. Смарт-контракти — це програмовані алгоритми, що виконуються автоматично при настанні певних умов. Наприклад, при розрахунку стипендій смарт-контракт може бути налаштований таким чином, щоб самостійно перевіряти відповідність даних студента критеріям нарахування виплат. Це включає перевірку академічної успішності, наявності права на соціальну чи академічну стипендію, відповідність студентів певним пільговим категоріям, таким як сироти, діти з інвалідністю чи інші вразливі групи. Завдяки цьому людський фактор у процесах обліку зводиться до мінімуму, що значно знижує ризик помилок чи неточностей.

Прозорість є однією з ключових переваг технології блокчейн. Усі дані про нарахування стипендій, включно з інформацією про розмір виплат, джерела фінансування та реєстрацію кожної транзакції, записуються у блоки, доступ до яких можуть отримати лише авторизовані сторони. Адміністрація вищого навчального закладу, органи державного контролю чи навіть самі студенти можуть перевіряти історію виплат без можливості втручання у вже існуючі записи. Завдяки такому підходу забезпечується абсолютна прозорість фінансових операцій, що підвищує довіру до системи з боку студентської спільноти та зовнішніх зацікавлених сторін.

Важливо також зазначити, що блокчейн сприяє повній автоматизації та прискоренню облікових процесів. До прикладу, під час формування реєстрів студентів, які мають право на стипендії, система може автоматично завантажувати дані з Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) або інших інформаційних джерел. Це включає перевірку статусу

студента, його академічної успішності та інших даних, які впливають на розрахунок виплат. Після цього смарт-контракт автоматично виконує розрахунок і формує проводки для бухгалтерського обліку, забезпечуючи точність і своєчасність нарахування стипендій.

Застосування блокчейну також дозволяє ефективно боротися з шахрайством або неправомірним використанням бюджетних коштів. У традиційних системах існує ризик внесення змін до даних про студентів чи маніпуляцій із реєстрами для отримання незаконних виплат. Блокчейн завдяки своїй децентралізованій природі та незмінності записів унеможливорює подібні дії. Будь-яка спроба змінити вже існуючі дані призводить до розриву ланцюжка блоків, що одразу стає помітним для всіх учасників системи. Це забезпечує високий рівень захисту даних і робить систему максимально надійною.

Окрім технічних переваг, впровадження блокчейн може сприяти покращенню управлінських рішень. Завдяки автоматичному збору та аналізу даних система дозволяє отримувати оперативну інформацію про стан стипендіального фонду, розподіл коштів і прогнозувати майбутні фінансові потреби. Наприклад, адміністрація університету може отримати звіт про те, скільки коштів потрібно виділити на стипендії в наступному семестрі залежно від прогнозованої кількості студентів, які відповідають критеріям. Це дає змогу більш ефективно планувати бюджет і уникати дефіциту коштів.

Важливо розуміти, що інтеграція технологій блокчейну у системи обліку потребує певних технічних і організаційних змін. Найперше, необхідно розробити спеціалізоване програмне забезпечення, з орієнтацією на специфічні потреби та вимоги вітчизняного законодавства. Програмне забезпечення має включати модулі для ведення реєстрів студентів, автоматичного розрахунку стипендій, формування звітності та забезпечення інтеграції з існуючими інформаційними системами. Також, важливе значення має навчання персоналу бухгалтерії та інших відповідальних працівників роботі з новою системою, для набуття навичок повноти використання її функціональних можливостей.

Успішність впровадження блокчейну потребує підтримки на

державному рівні. Це включає створення нормативно-правової бази, з регулювання порядку використання цієї технології у фінансових операціях, а також виділення фінансових і технічних ресурсів для її впровадження у вищих навчальних закладах. У контексті України, де питання прозорості використання бюджетних коштів є особливо актуальним, застосування блокчейн у системах обліку стипендіальних виплат може стати важливим кроком у напрямі реформування освітнього сектора.

Таким чином, інтеграція технологій блокчейну в процеси обліку розрахунків зі стипендіатами дозволяє не лише автоматизувати облікові процеси, а й забезпечити прозорість, надійність і безпеку даних. Використання смарт-контрактів для автоматизації розрахунків гарантує коректність і своєчасність виплат, мінімізуючи ризики помилок і зловживань. У результаті підвищується довіра до системи обліку, скорочуються витрати на її адміністрування, а також створюються умови для ефективного використання фінансових ресурсів у сфері освіти.

РОЗДІЛ 3

НАЛАГОДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА РОЗРАХУНКАМИ ЗІ СТИПЕНДІАТАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІДПОВІДНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ

3.1 Стипендіальні виплати як об'єкт контролю в системі управління ВНЗ України

Стипендіальні виплати є важливим елементом системи фінансового забезпечення студентів у вищих навчальних закладах України [14]. Вони виконують дві ключові функції: соціальну та мотиваційну. Соціальна функція спрямована на підтримку студентів, які опинилися у складних життєвих обставинах або належать до соціально вразливих категорій населення. Сюди входять сироти, особи з інвалідністю, студенти з багатодітних та малозабезпечених сімей. Мотиваційна функція пов'язана зі стимулюванням академічної успішності. Регулярні та своєчасні стипендіальні виплати спонукають студентів до якісного навчання, активної участі у науковій та громадській діяльності.

Облік стипендіальних виплат є важливою складовою управлінського контролю [31].

Налагоджений контроль за нарахуванням та виплатою стипендій забезпечує прозорість і підзвітність фінансових процесів у закладах вищої освіти [4]. Стипендії є одним із найбільш контрольованих сегментів фінансових операцій університетів, оскільки вони фінансуються за рахунок державного бюджету і потребують чіткості дотримання нормативних вимог. Важливість цього контролю зумовлена як соціальною значущістю виплат, так і необхідністю уникнення корупційних ризиків і фінансових зловживань.

Контроль стипендіальних виплат у системі управління ВНЗ охоплює кілька ключових рівнів: фінансовий, адміністративний, соціальний і нормативно-правовий [7]. Фінансовий контроль зосереджується на перевірці правильності нарахувань, дотриманні бюджетних лімітів і цільовому

використанні коштів. Адміністративний контроль стосується організації збору та обробки інформації про студентів, перевірку наданих документів і формування списків отримувачів стипендій [22]. Соціальний контроль спрямовується на забезпечення доступності стипендій для всіх студентів, які відповідають встановленим критеріям. Нарешті, нормативно-правовий контроль забезпечує відповідність процедур і операцій чинному законодавству України, включаючи постанови Кабінету Міністрів та накази Міністерства освіти і науки.

На етапі збору даних ключову роль відіграють деканати, оскільки саме вони проводять первинний аналіз академічної успішності студентів та їх відповідності критеріям для отримання стипендій [8]. Рейтингові списки складаються на основі середнього бала успішності, а у випадках рівності показників додатково враховується участь студентів у наукових конференціях, спортивних заходах та громадському житті університету. Соціальні стипендії потребують підтвердження відповідними документами: довідками про доходи сім'ї, посвідченнями про інвалідність чи іншими офіційними документами.

Після збору та перевірки документів деканати передають дані до стипендіальної комісії університету. Комісія є аналітичним органом, який відповідає за перевірку отриманих даних, дотримання встановлених критеріїв та формування остаточних списків студентів, які мають право на отримання стипендій. Роботою комісії охоплюється такі питання: перевірка академічних рейтингів, підтвердження соціального статусу студентів, встановлення достатності обсягу фінансування стипендій. При виявленні помилок або невідповідностей, комісія має право переглянути прийняті рішення та внести необхідні корективи.

На наступному етапі бухгалтерія університету здійснює фінансові операції, пов'язані з нарахуванням та виплатою стипендій. Цей процес, як правило, автоматизовано з використанням програмного забезпечення «1С: Підприємство». Завдяки системі виконується автоматизований розрахунок сум виплат, формуються платіжні документи та перевіряються відповідність даних

про студентів фінансовим реєстрам. Автоматизація дозволяє мінімізувати ризик технічних помилок, пришвидшити процес виплат і забезпечити прозорість фінансових операцій.

Для обміну фінансовими документами між університетом і державними органами, зокрема Державною казначейською службою України, додатково використовується система MEDOC, яка забезпечує можливість оперативного моніторингу руху коштів і дозволяє своєчасно виявляти розбіжності у даних. Важливою функцією бухгалтерії є також підготовка звітів про використання коштів стипендіального фонду, які регулярно подаються до державних органів контролю.

Соціальний контроль передбачає забезпечення рівного доступу до стипендій всім категоріям студентів, які відповідають встановленим критеріям [10]. Для призначення соціальних стипендій проводиться перевірка достовірності наданих документів, що підтверджують соціальний статус студента. Особлива увага приділяється уникненню випадків одночасного отримання студентом кількох видів соціальної допомоги.

Незважаючи на високий рівень організації системи контролю за стипендіальними виплатами, все ще мають місце окремі проблеми. Зокрема це стосується затримки у передачі даних між структурними підрозділами університету, що може призводити до невчасного нарахування стипендій. Іншою проблемою є недостатня інтеграція між різними інформаційними системами, що використовуються для обліку та контролю.

Для їх вирішення доцільно впровадити єдину інтегровану інформаційну систему, з об'єднанням інформаційної бази всіх підрозділів університету, що забезпечить оперативний обмін інформацією, мінімізацію ризиків помилок і підвищить ефективність контролю. Крім того, важливо також створити електронний сервіс для студентів, який дозволить подавати заявки на стипендії та відстежувати статус своїх виплат у реальному часі.

Невід'ємним етапом контролю є проведення регулярних внутрішніх аудитів [15]. У контексті контролю стипендіальних виплат внутрішній аудит

спрямовується на оцінку ефективності системи управління фінансовими ресурсами університету. Ці перевірки охоплюють питання відповідності нарахувань стипендій затвердженим нормативам, своєчасності виплат та достовірності даних, що використовуються у фінансових розрахунках. Внутрішні аудиторські служби університетів перевіряють не лише бухгалтерську документацію, а й процедури збору та обробки інформації на всіх етапах: від деканатів до бухгалтерії.

Серед важливих інструментів внутрішнього аудиту виділяється аналіз ризиків, що дозволяє ідентифікувати потенційні загрози ефективному контролю, зокрема помилки у звітних документах, факти дублювання даних або маніпуляції з рейтингами успішності студентів. За результатами аудиту готуються рекомендації для підвищення прозорості фінансових процесів і покращення організаційних процедур.

Зовнішній контроль стипендіальних виплат забезпечується державними органами: Рахунковою палатою України [16] та Державною аудиторською службою України. Зовнішні аудитори проводять перевірки з метою встановлення відповідності фінансових операцій університетів чинному законодавству, повноти дотримання принципів ефективного використання бюджетних коштів. Ці перевірки включають ретельний аналіз фінансових звітів, перевірку облікових документів і оцінку дотримання порядку нарахування та виплати стипендій.

Забезпечення ефективного фінансового контролю в системі вищої освіти є критичним для попередження порушень та нецільового використання державних коштів [46].

Особливої уваги заслуговує питання прозорості та підзвітності процесів контролю за стипендіальними виплатами, що досягається завдяки регулярному оприлюдненню звітів щодо розподілу та використання стипендіального фонду, а також створенню доступних для студентів і громадськості каналів комунікації. Важливим кроком є також впровадження механізму подання скарг та звернень, що дає змогу студентам повідомляти про допущені порушення чи зловживання

у процесі нарахування стипендій.

Застосування сучасних інформаційних технологій є ключовим фактором підвищення ефективності контролю за стипендіальними виплатами. Використання автоматизованих систем управління, таких як “1С: Підприємство” або інших програмних комплексів, дозволяє мінімізувати людський фактор у фінансових операціях, знижуючи ймовірність помилок і зловживань. Ці системи забезпечують автоматичне нарахування стипендій на основі даних, що надходять від деканатів та стипендіальної комісії, а також здійснення регулярного моніторингу фінансових операцій у реальному часі.

Окрім внутрішнього та зовнішнього аудиту, університети також зобов'язані регулярно звітувати перед Міністерством освіти і науки України щодо використання коштів стипендіального фонду. У звітах наводиться детальна інформація про кількість отримувачів стипендій, суми виплат, а також дані про залишки та використання бюджетних коштів, що дозволяє державним органам ефективно контролювати фінансову дисципліну та цільове використання бюджетних ресурсів.

Окрему увагу слід приділяти контролю соціальних стипендій [17], оскільки вони часто пов'язані з додатковими ризиками. Нерідко виникають ситуації, коли студенти надають неповні або недостовірні документи для отримання соціальних стипендій. У таких випадках необхідний ретельний перехресний аналіз даних задля уникнення неправомірних виплат, що підвищує значення співпраці ЗВО з державними органами соціального захисту, які мають доступ до відповідних баз даних.

Важливим елементом забезпечення ефективного контролю є також підвищення кваліфікації працівників, які займаються обліком та контролем стипендіальних виплат. Регулярні тренінги, семінари та навчальні програми спрямовані на підвищення рівня компетенції персоналу, якості виконання контрольних функцій.

Комунікація зі студентами також є важливою складовою системи контролю. Університети повинні забезпечувати доступність інформації щодо

правил нарахування стипендій, вимог до отримувачів та процедур подання документів. Створення електронних порталів та мобільних додатків дозволить студентам отримувати необхідну інформацію, подавати заяви та відстежувати статус своїх виплат у зручному форматі.

На рівні стратегічного управління університетам слід орієнтуватися на запровадження єдиних стандартів контролю та аудиту стипендіальних виплат. Це включає гармонізацію внутрішніх процедур зі стандартами державного аудиту, впровадження інтегрованих систем звітності та створення ефективних механізмів зворотного зв'язку зі студентами.

Як видно, контроль стипендіальних виплат є багаторівневим процесом, що охоплює фінансовий, адміністративний, соціальний та нормативно-правовий аспекти. Він передбачає співпрацю різних структурних підрозділів університету, застосування сучасних інформаційних технологій, регулярний внутрішній та зовнішній аудит, а також підвищення прозорості та підзвітності системи.

Для забезпечення належного контролю за стипендіальними виплатами важливо активно використовувати інструменти моніторингу та аналітики для збору та обробки даних про стипендіальні виплати. Це прискорює виявлення недоліків в нарахуваннях, дотриманні встановлених норм, що важливо для оцінювання ефективності фінансових операцій. В процесі аналізу даних проводиться порівняння між фактичними виплатами та плановими бюджетами, що дає можливість оперативно коригувати фінансові стратегії.

Застосування електронних баз даних значно підвищує ефективність контролю. Всі дані про студентів, що отримують стипендії, можуть зберігатися в централізованій базі даних, що забезпечує зручний доступ до інформації для зацікавлених осіб, включаючи адміністрацію університету, бухгалтерію та державні органи. Це виключає дублювання інформації, знижує ймовірність помилок і прискорює процеси перевірки даних.

Університет приділяє важливу увагу безпеці інформації, оскільки обробка фінансових даних потребує високого рівня захисту від

несанкціонованого доступу та витоку інформації. Використання сучасних засобів криптографії, а також налаштування систем доступу до даних, забезпечує конфіденційність і цілісність інформації, що обробляється.

Важливим елементом ефективного процесу стипендіального забезпечення є інтеграція різних інформаційних систем, використовуваних в університеті. Зокрема, інтеграція бухгалтерських систем, баз даних студентів та стипендіальних комісій дозволить забезпечити безперервний обмін даними між різними підрозділами університету. Це знизить ймовірність виникнення помилок, покращить швидкість обробки інформації та підвищить ефективність загального процесу контролю за стипендіальними виплатами.

Перевірка відповідності витрат стипендіального фонду затвердженим бюджетним запитам є ще однією важливою складовою контролю. Бюджетні кошти повинні витрачатися відповідно до затверджених планів, що забезпечує їх цільове використання. Це потребує постійного моніторингу та регулярних перевірок фінансових операцій задля уникнення випадків перевищення витрат або нецільового використання коштів. Оскільки стипендіальний фонд є складовою частиною державного бюджету, необхідно також постійно звітувати перед відповідними контролюючими органами про використання цих коштів.

На фоні наведеного в частині дієвості системи контролю важливо актуалізувати значення співпраці з іншими освітніми та державними установами. Університети повинні забезпечувати обмін даними з іншими навчальними закладами та державними органами, стосовно інформації про статус студентів, особливо для категорій, які отримують соціальні стипендії. Це підвищить глибину перевірки наявності підстав на отримання стипендій і запобігатиме можливим зловживанням. Взаємодія з органами соціального захисту, податковими органами та іншими державними структурами є важливим інструментом підтримки правопорядку та запобігання помилок у нарахуваннях.

Для підвищення ефективності комунікацій з громадськістю та студентами важливо створити доступні канали зворотного зв'язку. Це дозволить

студентам своєчасно отримувати інформацію щодо нарахування стипендій, можливих затримок або змін у правилах їх отримання. Функціонування спеціалізованих консультаційних центрів або гарячих ліній, а також активне використання онлайн-платформ і соціальних мереж спрощує доступ студентів, до інформації що актуально в процесі вирішення проблем, які виникають.

Не менш важливим є розвиток внутрішньої культури контролю, яка має покладатися в основу всієї системи управління стипендіями. Це стосується формування у працівників університетів високої відповідальності за точність та своєчасність виконання своїх обов'язків, а також залучення студентів до процесу контролю через забезпечення їхньої обізнаності щодо правил нарахування стипендій.

В європейських університетах контроль стипендіальних виплат є важливою складовою управління фінансовими ресурсами, оскільки від точності та своєчасності цих виплат залежить рівень соціальної підтримки студентів, підвищення їхньої мотивації та створення рівних умов для навчання. Серед найбільш ефективних інструментів, що використовується в цій сфері – впровадження спеціалізованих аудитів. Аудит стипендіальних виплат передбачає перевірку обґрунтованості, точності та відповідності виплат установленим критеріям, що дозволяє виявити недоліки у функціонуванні системи, мінімізувати ризик порушень і забезпечити прозорість використання фінансових ресурсів.

Практика проведення таких аудитів у провідних університетах базується на використанні кількох підходів. Перш за все, увага приділяється автоматизації процесу збору та обробки даних, що стосуються академічної успішності студентів, соціального статусу, наявності пільг чи інших умов, які впливають на призначення стипендій. Використання сучасних інформаційних систем забезпечує надійність і достовірність бази даних, необхідної для проведення аудиторських перевірок. У таких країнах, як Німеччина та Нідерланди, широко застосовуються інтегровані платформи для управління стипендіями, які поєднані з іншими освітніми та фінансовими базами. Завдяки цьому аудитор

отримують доступ до актуальної інформації в реальному часі, що значно спрощує процес перевірки.

Окрім перевірки точності розрахунків, аудит стипендіальних виплат у європейських університетах також включає аналіз своєчасності здійснення платежів. Затримка виплат стипендій може мати серйозні наслідки, такі як зниження довіри студентів до університету, виникнення соціальної напруги чи фінансових труднощів у студентів, фінансова спроможність яких залежить від цих коштів. Тому аудитори звертають особливу увагу на дотримання термінів перерахування стипендій і причини можливих затримок. Так, у Великобританії існує практика проведення регулярного моніторингу стипендіальних виплат із використанням ключових показників ефективності, таких як середній час обробки заявок чи частота звернень студентів зі скаргами на затримку виплат.

Важливим аспектом є також перевірка відповідності стипендіальних виплат установленим нормативним документам і критеріям. У багатьох європейських університетах впроваджено чіткі регламенти, які визначають умови нарахування стипендій залежно від досягнень студентів, їхнього соціального статусу чи інших чинників. Спеціалізовані аудити спрямовуються на перевірку його, наскільки виплати відповідають цим регламентам і виявлення можливих випадків неправомірного отримання стипендій. Наприклад, у Польщі аудитори аналізують відповідність даних, які подають студенти під час подання заявки на стипендію, фактичним документам, що підтверджують їхній статус чи право на отримання виплат. Це дає змогу уникнути ситуацій, подання студентами недостовірної інформації для отримання додаткових фінансових коштів.

В європейських університетах запроваджується практика ризик-орієнтованого підходу до проведення аудиторських перевірок. Це означає, що основні зусилля спрямовуються на перевірку тих аспектів, які мають найбільший ризик порушень. Найбільш уразливими до помилок або шахрайства є процеси розрахунку стипендій для студентів із пільгових категорій, оскільки вони потребують додаткової перевірки документів і умов. У таких випадках

аудитори застосовують спеціальні інструменти аналізу ризиків, які дозволяють ідентифікувати найбільш проблемні зони та зосередити свої зусилля саме на них.

Ще одним інструментом, що забезпечує високу ефективність контрольних механізмів у європейських університетах, є впровадження електронних платформ для управління стипендіальними виплатами. У Швеції, до прикладу, використовується централізована система, яка забезпечує повну інтеграцію всіх процесів, пов'язаних із призначенням, розрахунком і виплатою стипендій. Ця система не лише спрощує процес обробки даних, а й забезпечує прозорість і доступність інформації для всіх зацікавлених сторін, включно зі студентами, адміністрацією університету та контролюючими органами. Окрім того, система прискорює виявлення помилок чи порушень в облікових процесах і забезпечує оперативність їх усунення.

Досвід європейських університетів демонструє, що впровадження спеціалізованих аудитів є важливим етапом підвищення ефективності системи обліку та контролю стипендіальних виплат. Ці аудити не лише забезпечують виявлення недоліків, а й сприяють покращенню ефективності управлінських рішень. Результати аудитів можуть бути використані для оптимізації процесів розрахунку та виплати стипендій, вдосконалення інформаційних систем або внесення змін до нормативно-правових документів, в частині регулювання порядку нарахування стипендій.

Для впровадження аналогічної практики в Україні важливо врахувати специфіку національної системи обліку та фінансового контролю. Зокрема, необхідно створити чітку нормативну базу, регламентації порядку проведення аудитів стипендіальних виплат і встановлення відповідальності за порушення. Також доцільно використовувати сучасні інформаційні технології для автоматизації облікових процесів і підвищення їх прозорості. У перспективі запозичення найкращих європейських практик може стати основою реформування системи обліку та контролю стипендіальних виплат в Україні, що сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів і

покращенню соціального забезпечення студентів.

3.2 Забезпечення систематичного контролю розрахунків зі стипендіатами у Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана

Систематичний контроль розрахунків зі стипендіатами є важливою складовою управління фінансовими ресурсами вищих навчальних закладів України. Завдяки контрольним процедурам забезпечується дотримання нормативно-правових вимог в частині здійснення діяльності, точності обліку господарських операцій, прозорості використання коштів стипендіального фонду та підвищення ефективності фінансових процесів [31]. Впровадження комплексної системи контролю розрахунків сприяє підвищенню рівня управлінської діяльності вищих навчальних закладах (ВНЗ).

В Київському Національному Економічному Університеті імені Вадима Гетьмана діє багаторівнева система контролю, яка включає моніторинг усіх господарських процесів, зокрема і розрахунків зі стипендіатами, початковою точкою якої є дані про студентів, а завершального - складання фінансової звітності. У результаті досягається високий рівень управління ресурсами, знижується ймовірність фінансових порушень і підвищується довіра до університетських структур.

Чітка організація збору, перевірки та аналізу даних про студентів є ключовою складовою систематичного контролю. Це дозволяє не лише забезпечити ефективне використання бюджетних коштів, але й запобігти можливим порушенням у цьому процесі [43]. На початковому етапі деканати університетів формують рейтингові списки успішності студентів, які є підставою призначення академічних стипендій.

Рішення про призначення академічної стипендії ухвалюється на основі рейтингу студентів, відповідно до Постанови КМУ № 1033 [34].

Для студентів, які претендують на соціальні стипендії, деканати збирають і перевіряють документи, що підтверджують право на фінансову

допомогу. До них відносяться довідки про соціальний статус, медичні документи, свідоцтва про наявність у студентів пільгових категорій. Особлива увага приділяється достовірності поданих документів.

Ретельний аналіз даних сприяє уникненню можливих помилок або зловживань, зокрема в частині неправомірного отримання стипендії. На цьому етапі важливо використовувати сучасні інформаційні технології, які забезпечують автоматизацію процесу перевірки документів, підвищуючи ефективність і точність аналізу.

Важливі функції у забезпеченні систематичного контролю розрахунків зі стипендіатами виконують стипендіальні комісії. Вони відповідають за формування списків студентів, які мають право на отримання стипендій. Основними завданнями таких комісій є моніторинг використання коштів стипендіального фонду, вирішення спірних питань, які можуть виникати в процесі призначення виплат, і забезпечення прозорості всіх процесів.

Комісії проводять регулярні засідання, на яких встановлюють відповідність поданих даних нормативним вимогам, ухвалюють рішення щодо фінансового забезпечення виплат і затверджують протоколи, у яких фіксуються усі ухвалені рішення.

Важливим напрямом роботи комісій є співпраця з іншими підрозділами університету, зокрема з бухгалтерією, яка здійснює фінансовий контроль на рівні нарахувань і виплат стипендій.

Бухгалтерія університету відповідає за коректність нарахувань і виплат стипендій, а також за управління коштами стипендіального фонду[13].

Використання автоматизованої системи «1С: Підприємство», значно підвищує ефективність роботи бухгалтерії. Завдяки цій системі пришвидшується процес обробки даних підвищується його точність і прозорість. У системі автоматично враховуються всі нормативні вимоги, зокрема щодо мінімального та максимального розміру стипендій, і формуються платіжні документи.

Бухгалтерія також контролює залишки коштів стипендіального фонду, для недопущення перевитрат або затримок у виплатах. Регулярний аналіз руху коштів сприяє їх раціональному використанню та своєчасності виплат.

Моніторинг руху коштів стипендіального фонду здійснюється з використанням інформаційної системи MEDOC, яка забезпечує передачу фінансових документів до Державної казначейської служби України.

Завдяки системі MEDOC всі транзакції відстежуються в реальному часі, підвищується можливість своєчасного виявлення розбіжностей в даних і оперативного їх усунення. Крім того, у системі автоматично формується фінансова звітність, яку університети подають до контролюючих органів для оцінки ефективності використання коштів.

Звітність як невід'ємна складова систематичного контролю дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів та відповідність напрямів діяльності університету чинному законодавству.

Особливе значення в систематичному контролі розрахунків зі стипендіатами мають зовнішні перевірки, які проводяться державними органами, зокрема Рахунковою палатою України та Державною аудиторською службою. Ці органи здійснюють регулярні 9аудити діяльності університетів з метою перевірки відповідності їхньої фінансової діяльності чинному законодавству.

Зовнішні перевірки спрямовуються на оцінку ефективності використання коштів стипендіального фонду, виявлення фактів порушень та надання рекомендацій щодо вдосконалення процесів контролю. Висновки, зроблені за результатами таких перевірок, стають основою для розробки нових регламентів і процедур, які сприяють підвищенню якості управління фінансами у ВНЗ.

Попри значний рівень автоматизації та впровадження сучасних інформаційних технологій, система контролю розрахунків зі стипендіатами у ВНЗ не позбавлене окремих недоліків.

Найперше це стосується недостатньої інтеграції інформаційних систем,

що ускладнює обмін даними між деканатами, стипендіальними комісіями та бухгалтерією, що посилює ризик дублювання інформації, втрати даних або помилок у розрахунках.

Суттєвою проблемою є часті зміни у нормативно-правовій базі, які вимагають постійного оновлення внутрішніх регламентів та навчання персоналу. Відсутність оперативного реагування на зміни може призвести до помилок у фінансовій діяльності університету та претензій з боку контролюючих органів.

Для підвищення ефективності систематичного контролю розрахунків зі стипендіатами у ВНЗ необхідно:

- створити єдину інтегровану платформу для забезпечення автоматичного обміну даними між деканатами, стипендіальними комісіями та бухгалтерією. Вона дозволить мінімізувати кількість ручних операцій, знизити ризик помилок і підвищити швидкість обробки даних;
- розробити мобільний додаток для студентів, що дозволить їм отримувати інформацію про статус їхніх виплат, подавати документи в електронному форматі, отримувати сповіщення про будь-які зміни у фінансових розрахунках;
- посилити навчання персоналу через регулярні тренінги та семінари, що підвищують рівень їхньої обізнаності щодо змін у законодавстві та оновлених вимогах до фінансового менеджменту;
- запроваджувати додаткові автоматизовані системи для перевірки, аналізу та моніторингу фінансових даних, що сприятиме точності розрахунків та ефективності роботи університетських структур;
- передбачити у структурі закладів вищої освіти підроділ внутрішнього аудиту з метою своєчасного виявлення потенційних проблем у фінансових розрахунках і запобігання можливим порушенням;

Система систематичного контролю розрахунків зі стипендіатами є складною та багаторівневою, вона відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості, точності та ефективності фінансових операцій у ВНЗ. Завдяки

використанню сучасних інформаційних технологій, вдосконаленню процедур контролю та інтеграції автоматизованих систем підвищуються можливості університету у досягненні найвищих стандартів у сфері фінансового менеджменту.

Систематичний контроль забезпечує відповідність діяльності університетів чинному законодавству, підвищення довіри до їхньої фінансової діяльності та створення умов для раціонального використання бюджетних коштів. Удосконалення механізмів контролю важливе лише в контексті посилення фінансової дисципліни, підвищення загального рівня ефективності управління у вищих навчальних закладах.

Інформаційно-аналітичні платформи відкривають нові можливості для вдосконалення контролю, дозволяючи аналізувати дані у реальному часі, виявляти відхилення та оперативно ухвалювати управлінські рішення. Прикладом такого підходу є впровадження системи SAP, яка забезпечує повну інтеграцію управлінських функцій і дозволяє автоматизувати процеси контролю стипендіальних виплат.

Систематичний контроль потребує безперервного моніторингу всіх етапів процесу нарахування та виплати стипендій. Це включає перевірку правильності збору даних про академічну успішність студентів, їхній соціальний статус, наявність пільг чи інших факторів, що впливають на призначення стипендій. Інформаційно-аналітичні платформи, як-от SAP, забезпечують централізоване зберігання необхідної інформації та зручний доступ до неї відповідальним особам. Завдяки цьому значно знижується ризик виникнення помилок, пов'язаних із дублюванням даних чи ручним введенням інформації. Крім того, автоматизація процесу збору даних сприяє підвищенню ефективності роботи працівників бухгалтерії та інших структурних підрозділів університету.

Однією з головних переваг систематичного контролю на базі інформаційно-аналітичних платформ є можливість автоматичного виявлення відхилень у розрахунках. Наприклад, система SAP дозволяє налаштувати

автоматичні перевірки на відповідність установленим критеріям. У разі виявлення невідповідностей система надсилає повідомлення відповідальним особам, що дає змогу оперативно усувати проблеми. Це особливо важливо у випадках, коли йдеться про значні обсяги даних, це характерно для університетів, у яких кількість студентів, які отримують стипендії, може сягати кількох тисяч. Автоматизація процесу перевірки значно зменшує навантаження на контрольні підрозділи, дозволяючи їм зосередитися на аналізі складних випадків і розробці рекомендацій для поліпшення управління фінансовими ресурсами.

Інтеграція управлінських функцій, яку забезпечує система SAP, дозволяє не лише контролювати розподіл стипендій, а й здійснювати комплексний аналіз фінансових операцій. За допомогою цієї платформи керівництво університету може отримувати детальні звіти про динаміку стипендіальних виплат, рівень забезпечення студентів фінансовою підтримкою, структуру витрат тощо. Це дає змогу оцінити ефективність використання бюджетних коштів і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Крім того, платформа дозволяє моделювати різні сценарії, наприклад, оцінювати вплив зміни критеріїв призначення стипендій на загальну суму витрат університету.

Забезпечення систематичного контролю також передбачає створення прозорої системи взаємодії між адміністрацією університету, студентами та контролюючими органами. Інформаційно-аналітичні платформи сприяють досягненню цієї мети, забезпечуючи доступність інформації для всіх зацікавлених сторін. Студенти через особисті кабінети можуть перевіряти статус своїх стипендіальних виплат, отримувати інформацію про критерії їхнього нарахування, а також подавати запити чи звернення у разі виникнення проблем. Це не лише підвищує рівень довіри до університету, а й сприяє формуванню відкритої та відповідальної системи управління.

Ще одним важливим аспектом забезпечення систематичного контролю є впровадження механізмів аналізу ризиків. Інформаційно-аналітичні платформи, такі як SAP, надають інструменти для ідентифікації зон підвищеного ризику у

процесі нарахування та виплати стипендій. Аналізуючи історичні дані можливо виявити тенденції до помилок у певних категоріях виплат або випадки недобросовісного подання даних студентам. За інформацією таких аналізів університет може розробити заходи для мінімізації ризиків, включаючи посилення перевірок у критичних точках процесу або вдосконалення нормативної бази.

Досвід університетів, які впровадили системи на базі SAP, свідчить про скорочення кількості порушень і помилок у процесі обліку та контролю фінансових операцій. Завдяки, автоматизації обробки даних і запровадженню електронного документообігу скорочується час на підготовку звітності та зменшується кількість випадків неправомірного отримання стипендій. Крім того, централізована система управління сприяє підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, оскільки дозволяє уникати дублювання виплат і забезпечує точність обліку усіх операцій.

Для успішного впровадження систематичного контролю за допомогою інформаційно-аналітичних платформ в університетах України необхідно врахувати кілька ключових аспектів. По-перше, важливо забезпечити відповідність функціоналу платформи вимогам національного законодавства та нормативних документів, які регулюють процес нарахування стипендій. По-друге, необхідно провести навчання персоналу, який буде працювати з новими системами, для гарантування їхнього ефективного використання. По-третє, слід забезпечити захист персональних даних студентів і конфіденційність інформації про фінансові операції.

Отже, розвиток інформаційно-аналітичних платформ для контролю фінансових операцій відкриває широкі можливості для вдосконалення системи обліку та контролю стипендіальних виплат у вищих навчальних закладах. Використання таких платформ, як SAP, сприяє підвищенню прозорості, ефективності та точності фінансових операцій, дозволяє виявляти відхилення та оперативно реагувати на них, а також забезпечує доступність інформації для всіх зацікавлених сторін. У перспективі впровадження таких рішень може стати

основою для модернізації системи управління фінансами у сфері освіти в Україні, що сприятиме підвищенню якості навчання та соціального забезпечення студентів.

3.3 Аудит розрахунків зі стипендіатами як важлива складова контрольного процесу в управлінні ВНЗ України

Аудит розрахунків зі стипендіатами є важливим інструментом забезпечення прозорості та ефективного використання фінансових ресурсів у вищих навчальних закладах України. Зважаючи на обмеженість бюджетних коштів і необхідність забезпечення високої якості фінансової звітності, питання аудиту набувають особливої актуальності. Важливість цього процесу зростає, оскільки університети повинні не лише забезпечити точність нарахування стипендій, а й відповідати високим стандартам фінансової дисципліни та дотримуватися вимог чинного законодавства. Основною метою аудиту є оцінка відповідності фінансових операцій законодавчим нормам, аналіз ефективності роботи фінансових підрозділів навчальних закладів, а також запобігання можливим порушенням. Аудит також спрямовується на виявлення недоліків в управлінні коштами, з метою їх усунення і відповідно покращення системи фінансування стипендій. Процес аудиту охоплює не лише перевірку процедур нарахування, але й моніторинг виплат, аналіз фінансової звітності та оцінку ефективності системи внутрішнього контролю в університетах. Це забезпечує комплексність оцінки ефективності управління коштами стипендіального фонду, оперативність виявлення можливих помилок та вжиття вчасних заходів для їх усунення.

Завдяки регулярному проведенню аудиту усуваються недоліки у формуванні рейтингових списків студентів, які претендують на отримання академічних стипендій, та досягається своєчасність внесення змін до внутрішніх регламентів університету. В межах чітко відпрацьованої процедури нарахування стипендій, аудит надає можливість виявляти недосконалості в

механізмах нарахування стипендій та встановленні відповідності цих процесів затвердженим нормативам. Аудит дозволяє оптимізувати процеси розрахунків і виплат, підвищуючи тим самим рівень управління коштами стипендіального фонду і забезпечуючи своєчасне нарахування стипендій студентам [38].

Аудит розрахунків зі стипендіатами поділяється на два основні типи: внутрішній і зовнішній [42]. Внутрішній аудит проводиться безпосередньо підрозділами університету. Основне завдання внутрішнього аудиту - перевірка відповідності внутрішніх процедур чинним нормативним актам та розробка рекомендацій для усунення виявлених порушень. Внутрішні аудитори можуть перевірити правильність формування списків студентів, які мають право на соціальну або академічну стипендію, а також дотримання строків виплат і точність розрахунків стипендій. В процесі підготовки до перевірки здійснюється підбір необхідних для аудиту нормативних документів, внутрішніх регламентів, вивчення процедур пов'язаних з розрахунками, а також перевірка документів, що підтверджують право студентів на отримання стипендій, рейтингові списки та фінансові документи. По завершенню перевірки, аудитори складають рекомендації для усунення виявлених недоліків.

Зовнішній аудит здійснюється незалежними органами - Рахунковою палатою України або Державною аудиторською службою, а також незалежними аудиторськими фірмами. Цей вид аудиту має широке поле, включаючи перевірку відповідності діяльності університету чинному законодавству, оцінку ефективності використання коштів стипендіального фонду та виявлення порушень у фінансовій звітності. В процесі зовнішнього аудиту встановлюються випадки безпідставного використання фінансових ресурсів. Аудитори також перевіряють відповідність нарахування стипендій затвердженим нормативам, наявність перевитрат і достовірність фінансової звітності. У разі виявлення порушень надаються рекомендації для їх усунення та складається план дій для виправлення ситуації.

Процедури нарахування стипендій в процесі аудиту спрямовуються на перевірку правильності нарахувань стипендій студентам. Для цього аудитори

аналізують документи, що підтверджують право студентів на отримання стипендій, перевіряють правильність формування рейтингових списків і оцінюють коректність розрахунків. Якщо студент, до прикладу, подає документи на соціальну стипендію як особа з інвалідністю, аудиторі перевіряють достовірність медичних довідок і їх відповідність вимогам законодавства. В процесі моніторингу виплат стипендій перевіряється відповідність фактичних виплат затвердженим планам, дотримання строків виплат, відповідність сум нормативам і правильність оформлення фінансових документів. Затримки у виплатах можуть свідчити про недоліки в управлінні фінансовими ресурсами університету, що потребує негайного усунення для забезпечення своєчасного нарахування коштів студентам. Фінансова звітність є важливим джерелом інформації для аудиторів, відтак перевіряється правильність її складання, відповідність звітів вимогам Державної казначейської служби України та інших нормативних актів.

У сучасних умовах дедалі більшої складності фінансових процесів та підвищення вимог до прозорості використання бюджетних коштів роль аудиту значно зростає. Одним із перспективних напрямів розвитку внутрішнього аудиту в цій сфері є впровадження автоматизованих рішень, які дозволяють забезпечити точний і швидкий аналіз фінансових операцій. Використання таких інструментів, як ACL Analytics, відкриває нові можливості для підвищення ефективності аудиту та зниження ризиків, пов'язаних із розрахунками зі стипендіатами.

Автоматизовані рішення в системі ACL Analytics, дозволяють здійснювати всебічний аналіз великих обсягів даних, пов'язаних із розрахунками та виплатами стипендій. Університети, як правило, оперують значною кількістю фінансових операцій, і здійснювати їхній аналіз вручну стає дедалі складніше. Завдяки автоматизації можна швидко перевіряти дані на відповідність чинним нормативно-правовим актам, виявляти відхилення та оцінювати ризики. ACL Analytics дозволяє аналізувати історичні дані про виплати стипендій, виявляти тенденції або аномалії, які можуть свідчити про

порушення у фінансовому процесі.

Ключове завдання аудиту розрахунків зі стипендіатами – перевірка правильності нарахувань, їх відповідності критеріям, встановленим законодавством і внутрішніми нормативними документами університету. ACL Analytics дозволяє налаштувати алгоритми перевірки, які автоматично порівнюють дані про успішність студентів, їхній соціальний статус та інші чинники з установленими критеріями. Це значно знижує ймовірність помилок, що можуть виникнути внаслідок людського фактора, і забезпечує об'єктивність аудиту. Крім того, програмне забезпечення дозволяє проводити аналіз даних у реальному часі, що особливо важливо для оперативного виявлення та виправлення помилок.

Використання автоматизованих рішень, таких як ACL Analytics, також сприяє підвищенню прозорості аудиторського процесу. Університети можуть документувати всі етапи перевірок і формувати звіти, які містять детальну інформацію про виявлені порушення та рекомендації щодо їхнього усунення. Це створює передумови для відкритої взаємодії між адміністрацією університету, студентами та контролюючими органами. До прикладу в процесі аудиту виявлено випадки неправомірного отримання стипендій, університет може вчасно ініціювати відповідні дії для виправлення ситуації, а також забезпечити інформування зацікавлених сторін про вжиті заходи.

В контексті аудиту окрему увагу слід приділити питанням запобігання шахрайству. Автоматизовані рішення, в системі ACL Analytics, надають можливість аналізувати дані на предмет потенційних ризиків, пов'язаних із неправомірними діями. Система може виявляти дублювання даних, невідповідність документів або випадки перевищення встановлених лімітів. Це дозволяє мінімізувати втрати фінансових ресурсів і підвищити рівень довіри до університету з боку студентів і суспільства. Крім того, використання цих інструментів сприяє формуванню культури відповідальності серед працівників, які беруть участь у процесі розрахунків зі стипендіатами.

Важливим аспектом використання автоматизованих рішень є також їхня

здатність інтегруватися з іншими інформаційними системами університету. Так, ACL Analytics може бути пов'язана з обліковими системами, такими як BAS ERP або SAP, що дозволяє отримувати доступ до актуальних даних і використовувати їх для аудиторського аналізу. Це забезпечує комплексний підхід до управління фінансовими ресурсами і створює передумови для покращення облікових та контрольних процесів. Крім того, інтеграція таких рішень сприяє створенню єдиної інформаційної бази, що спрощує доступ до даних і знижує ризики дублювання чи втрати інформації.

Для ефективного використання ACL Analytics у процесі аудиту розрахунків зі стипендіатами необхідно враховувати низку факторів. По-перше, слід забезпечити високий рівень кваліфікації працівників, які будуть працювати із системою. Це передбачає проведення навчання і надання доступу до відповідних методичних матеріалів. По-друге, необхідно адаптувати функціонал системи до специфіки університету та вимог національного законодавства. У цьому контексті алгоритми перевірки мають враховувати особливості нарахування соціальних та академічних стипендій, а також вимоги щодо звітності перед державними органами. По-третє, важливо забезпечити захист персональних даних студентів, оскільки аудит передбачає доступ до конфіденційної інформації.

Розвиток автоматизованих рішень для аудиту розрахунків зі стипендіатами сприяє підвищенню ефективності управління фінансами в університетах і створює передумови для зниження фінансових ризиків. Використання таких інструментів, як ACL Analytics, дозволяє значно скоротити час на проведення перевірок, забезпечити високу точність аналізу та формувати обґрунтовані рекомендації для покращення процесів обліку й контролю. У перспективі впровадження автоматизованих рішень може стати основою для створення єдиної системи аудиту у сфері освіти, що сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів та забезпеченню соціальної підтримки студентів.

Таким чином, аудит розрахунків зі стипендіатами є важливим

інструментом забезпечення прозорості та ефективності використання фінансових ресурсів університетів. Інтеграція автоматизованих рішень, таких як ACL Analytics, дозволяє значно підвищити якість і швидкість аудиторських перевірок, мінімізувати ризики та забезпечити відповідність фінансових операцій установленим вимогам. У сучасних умовах, коли роль інформаційних технологій у сфері управління фінансами стрімко зростає, використання таких інструментів стає умовою забезпечення сталого розвитку системи освіти в Україні.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній магістерській роботі розкрито ключові аспекти обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами у сучасних умовах управління вищими навчальними закладами. У роботі комплексно досліджено складові системи стипендіального забезпечення, зокрема нормативно-правове регулювання, облікові операції, контрольні процедури, порядок здійснення аудиту

1. Стипендії виконують не лише соціальну, а й мотиваційну функцію, стимулюючи академічну успішність студентів і підтримуючи тих, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Завдяки цьому система стипендіальних виплат набуває ознак важливого елемента фінансового менеджменту університетів. Дослідженням підтверджено, що підвищення прозорості й ефективності цього процесу є важливим кроком для забезпечення соціальної справедливості та довіри до освітніх установ.

2. У дослідженні актуалізовано питання, пов'язані з нарахуванням і виплатою стипендій, оцінено поточний стан обліку та контролю, виявлено існуючі проблеми, а також запропоновано напрями їхнього вирішення та заходи для вдосконалення системи управління стипендіальними фондами.

3. У розділі 1 роботи висвітлено організаційні аспекти розрахунків зі стипендіатами, детально досліджено види стипендій, їхню структуру, а також коло отримувачів. Окрема увага приділена нормативно-правовій базі, якою регулюється порядок формування стипендіального фонду та здійснення виплат.

4. Система стипендіального забезпечення базується на положеннях Постанови Кабінету Міністрів України № 882 і Закону України «Про вищу освіту», якими встановлено чіткі правила її функціонування [24].

5. Дослідження, проведене на прикладі Київського Національного Економічного Університету імені Вадима Гетьмана, дало змогу глибше зрозуміти порядок формування стипендіального фонду, механізми розподілу коштів і типові проблеми, з якими стикаються навчальні заклади. Встановлено,

що на ефективність організаційних процесів суттєво впливає рівень використання сучасних інформаційних технологій та інтеграція інформаційних систем між різними підрозділами університету.

6. В процесі посилення координації між деканатами, бухгалтерією та стипендіальними комісіями можливо усунути затримки виплат, порушення у розподілі коштів. Це особливо критично в умовах дефіциту фінансових ресурсів, що актуалізує важливість забезпечення раціонального їх використання.

7. У розділі 2 роботи розглянуто методичні і практичні аспекти облікового відображення операцій за розрахунками зі стипендіатами, проаналізовано порядок підготовки облікових даних, механізми взаємодії між структурними підрозділами університету, а також застосування сучасних інформаційних технологій для обробки фінансових операцій.

Встановлено, що підготовка облікових даних для нарахування стипендій є складним процесом, який потребує чіткої координації між деканатами, стипендіальними комісіями та бухгалтерією. Недостатня інтеграція між цими підрозділами нерідко стає причиною дублювання інформації, затримок у виплатах і помилок у розрахунках.

8. Аналізом методів ведення обліку, з використанням систем «1С: Підприємство» та MEDOC, підтверджено, що автоматизація процесів значно підвищує точність і своєчасність обліку операцій. Програмний продукт «1С: Підприємство» дозволяє автоматизувати процеси розрахунків, забезпечуючи оперативний доступ до необхідної інформації. Система MEDOC, яка використовується для передачі платіжних документів до Державної казначейської служби України, сприяє підвищенню прозорості фінансових операцій.

9. Наявні недоліки процесу інтеграції цих систем залишаються серйозною проблемою. Розрізнені бази даних різних підрозділів університету можуть призводити до дублювання або втрати інформації, що посилює ризики достовірності нарахувань стипендій і знижує ефективність функціонування

всієї системи загалом.

10. У роботі актуалізовано вплив людського фактора на правильність розрахунків зі стипендіатами. Помилки при введенні даних, недотримання регламентів і недостатній рівень кваліфікації персоналу можуть начно ускладнити облік та управління стипендіальними фондами.

Для вирішення цих проблем рекомендовано впроваджувати єдині інформаційні платформи, які дозволять об'єднати всі підрозділи університету в єдину систему. Це сприятиме зниженню ризиків, пов'язаних із людським фактором, і забезпечить оперативний обмін даними між деканатами, стипендіальними комісіями та бухгалтерією.

11. Матеріал розділу 3 зосереджено на аспектах контролю та аудиту стипендіальних виплат. Контроль є важливим інструментом забезпечення відповідності здійснюваних фінансових операцій нормативно-правовим вимогам, а також мінімізації ризиків, пов'язаних із нецільовим та неефективним використанням коштів.

Особливу увагу у розділі приділено ролі внутрішнього та зовнішнього аудиту. Внутрішній аудит проводиться безпосередньо в університеті. Його спрямування - виявлення слабких місць у функціонуванні системи контролю, оцінювання ефективності роботи підрозділів і формулювання рекомендації для вдосконалення системи. Процес внутрішнього аудиту включає перевірку відповідності нарахувань стипендій нормативним вимогам, аналіз використання бюджетних коштів і моніторинг своєчасності виплат.

Зовнішній аудит здійснюється державними органами - Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою і спрямовується на проведення незалежної оцінки діяльності університету. Цей вид контролю зосереджується на перевірці законності й доцільності використання коштів, дотриманні фінансових регламентів і своєчасності подання звітності.

12. У роботі актуалізовано значення сучасних автоматизованих систем які значно спрощують процеси як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту. Так, використання єдиної інформаційної платформи дозволяє скоротити час на

перевірку документів і мінімізувати ризики, пов'язані з людським фактором.

13. У кваліфікаційній магістерській роботі актуалізовано необхідність удосконалення механізмів контролю через розробку сучасних інформаційних інструментів. Це стосується створення автоматизованих модулів для моніторингу нарахувань і виплат стипендій, а також інтеграцію з державними системами обліку та звітності.

За результатами дослідження надано такі рекомендації для вдосконалення системи стипендіального забезпечення:

1. Провести комплекс заходів щодо впровадження єдиної інформаційної платформи, що забезпечить автоматичний обмін даними між різними підрозділами університету: деканатам, стипендіальним комісіям та бухгалтерією. Завдяки цій платформі можливо інтегрувати функції нарахування, перевірки й виплати стипендій, що знизить ризики затримок і помилок.

2. Розробити мобільний додаток для студентів, для надання можливості студентам у режимі реального часу перевіряти статус своїх виплат, подавати необхідні документи в електронному форматі та отримувати сповіщення про нарахування. Це підвищить прозорість стипендіального процесу і зручність для користувачів системи.

3. Забезпечити на постійній основі навчання сучасних методів обліку, навичок користування автоматизованими системами, змін у законодавстві, що є необхідною умовою ефективного функціонування системи стипендіальних виплат.

4. Запровадити практику моніторингу змін у законодавстві з метою розробки механізмів швидкого реагування на зміни, що дозволить уникнути проблем у системі нарахування стипендій через ризики неврахування змін.

5. Активізувати роботу з інтеграції університетських систем із державними платформами, що уможливить використовувати єдині стандарти обміну даними з державними органами, зокрема Державною казначейською службою, спростить процес складання звітності й підвищить прозорість

використання бюджетних коштів.

Практичне значення роботи:

Запропоновані заходи можуть бути впроваджені у діяльність вищих навчальних закладів України, сприятиме:

- підвищенню рівня довіри до закладів вищої освіти з боку студентів і державних органів;
- оптимізації процесів обліку й контролю стипендіальних виплат;
- забезпеченню прозорості фінансових операцій і підзвітності університетів.

Кваліфікаційна магістерська робота підтверджує, що впровадження сучасних інформаційних технологій, удосконалення процедур обліку та контролю, а також орієнтація на автоматизацію є ключовими факторами ефективного управління стипендіальними виплатами. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме створенню прозорої, підзвітної та сучасної системи, з орієнтацією на проблеми як студентів, так і університетів, забезпечуючи високий рівень ефективності та соціальної відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту»: затв. Верховною Радою України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Міністерство освіти і науки України: Офіційний портал. URL: <https://mon.gov.ua>
3. Державна казначейська служба України: Звітність за 2023 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua>
4. Постанова Кабінету Міністрів України № 1047 від 28.12.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1047-2016-п>
5. Указ Президента України № 700/2024 від 14.10.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7002024-52425>
6. Статистичні дані, опубліковані на порталі Держстату України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
7. Звіт Міністерства освіти і науки України за 2023 рік. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zvit-2023.pdf>
8. Річний звіт Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана за 2023 рік. URL: <https://kneu.edu.ua/userfiles/zvit-2023.pdf>
9. Постанова Кабінету Міністрів України № 882 від 12.07.2004 р. «Питання стипендіального забезпечення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/882-2004-п>
10. Постанова Кабінету Міністрів України № 1045 від 28.12.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-2016-п>
11. Пантелеєв В. П., Юрченко О. А., Курило Г. М., Безверхий К. В. Звітність підприємств: навч. посіб. Київ: ДСТУ, 2017. 432 с. URL: <https://dstu.edu.ua>
12. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Система автоматизації «1С: Підприємство». URL: <https://1c.ua/solutions/>

14. Закон України «Про вищу освіту»: затв. Верховною Радою України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
15. Державна аудиторська служба України: Рекомендації щодо внутрішнього контролю. URL: <https://dasu.gov.ua>
16. Рахункова палата України: Методологія фінансового аудиту. URL: <https://rp.gov.ua>
17. Податковий кодекс України: Закон від 01.01.2025 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
18. Наказ Міністерства юстиції України від 12.07.2005 р. № 557/1130 «Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2024 р. № 23 «Про внесення змін до Єдиної тарифної сітки оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери». URL: <https://buhgalter.com.ua/news/trudovi-vidnosini/kabmin-uhvaliv-zmini-do-yets/>
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1047 «Про затвердження Порядку призначення і виплати стипендій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1047-2016-п>
21. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
22. України «Про державний фінансовий контроль»: Закон від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
23. Закон України «Про державний бюджет України на 2024 рік»: Закон від 04.12.2023 р. № 3430-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3430-20>
24. Постанова КМУ № 882 від 12.07.2004 р. «Про затвердження Порядку призначення і виплати стипендій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/882-2004-п>
25. Постанова КМУ № 1046 від 28.12.2016 р. «Про затвердження

Порядку використання коштів стипендіального фонду”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1046-2016-п>

26. Наказ Державної аудиторської служби України від 22.04.2023 р. № 431 “Про порядок проведення фінансового аудиту стипендіальних виплат”. URL: <https://dasu.gov.ua>

27. Матківська Н. І. “Фінансовий контроль в освітніх установах України”. - Київ: КНЕУ, 2022. 11 с.

28. Озеран А. В. “Сучасні підходи до управління бюджетними видатками в закладах освіти”. - Київ: Наукова думка, 2021. 14 с.

29. Ткаченко Н. М. “Автоматизація обліку та контролю стипендіальних виплат у закладах освіти”. - Львів: Видавництво ЛНУ, 2023. 15 с.

30. Голова С. В. “Ефективність бюджетного фінансування вищої освіти: проблеми та перспективи”. - Харків: Видавництво ХНУ, 2023. 10 с.

31. Бондар М. І. “Облік розрахунків зі стипендіатами: теоретичні аспекти та практичні підходи”. - Київ: ДСТУ, 2020. 7 с.

32. Європейський досвід фінансування вищої освіти: Звіт OECD за 2023 рік. URL: <https://www.oecd.org/education/>

33. Американська асоціація університетських фондів: Дослідження фінансування стипендій у США, 2023. URL: <https://www.nacubo.org/Research/2023-Endowment-Study>

34. Постанова КМУ № 1033 від 24.12.2019 р. “Про порядок призначення академічних стипендій студентам”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1033-2019-п>

35. Верига Ю. А. “Фінансова дисципліна у сфері стипендіальних виплат”. - Київ: Наукова думка, 2023. 15 с.

36. Сопка В. В. “Інформаційні технології в обліку та контролі бюджетних коштів”. - Київ: ДСТУ, 2023. 18 с.

37. Курило Г. М. “Сучасні аспекти управління стипендіальним фондом”. - Київ: КНЕУ, 2022. 12 с.

38. Безверхий К. В. “Облік і аудит у вищій освіті: сучасні виклики”.

- Одеса: Видавництво ОНУ, 2023. 9 с.

39. Ткаченко Н. М. “Електронне урядування та фінансовий контроль у сфері освіти”. - Харків: Видавництво ХНУ, 2022. 14 с.

40. Опар Н. В. Особливості нормативно–правового забезпечення якості вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції. URL: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/>.

41. Наказ Міністерства фінансів України № 142 від 02.04.2022 р. “Про затвердження форми фінансового звіту бюджетної установи”. URL: <https://www.mof.gov.ua>.

42. Захарова Л. В. “Аудит у бюджетних установах” – Харків: Вид-во “Майдан”, 2021. 19 с.

43. Шевченко О. С. “Управлінський облік у вищих навчальних закладах” – Львів: Видавництво ЛНУ, 2022. 17 с.

44. Горбунова І. П. Облік в державному секторі: навч. посіб. Київ: ДСТУ, 2020. 365 с.

45. Коваленко Т. О. Фінансове планування та бюджетування в системі вищої освіти: навч. посіб. Київ: Наукова думка, 2020. 298 с.

46. Панасенко А. Г. Інформаційні технології в обліку та контролі в бюджетних установах: навч. посіб. Харків: ХНУ, 2021. 413 с.

47. Федоренко О. М. Фінансовий контроль і аудит в бюджетних установах: навч. посіб. Одеса: ОНУ, 2021. 392 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Отдел

 МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

НАКАЗ

«14» 10 2024 р. Київ № 1489 -ст

Про призначення соціальної стипендії студентам факультету обліку та податкового менеджменту

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 № 882 «Питання стипендіального забезпечення», від 28.12.2016 № 1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів фахової передвищої та вищої освіти», інших норм законодавства щодо організації освітнього процесу під час триваючої дії правового режиму воєнного стану в Україні, Правил призначення та виплати соціальних стипендій в Київському національному економічному університеті імені Василя Гетьмана, затверджених рішенням Вченої ради Київського національного економічного університету імені Василя Гетьмана (далі – Університет) «Про затвердження локальних актів Університету, що регламентують освітній процес та наукову діяльність», протокол від 17.11.2022 № 4, введених в дію наказом від 17.11.2022 № 488, інших локальних актів Університету.

НАКАЗУЮ:

1. Призначити соціальну стипендію студентам 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.10.2024:

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Бал	№ індивід. навч. плану	Ідентифікаційний код	Розмір стипендії	Примітка
1.	Микитенко Анастасія Віталіївна	175,593	2411781104	3901805504	1180	Дитина загиблого учасника бойових дій

2. Призначити соціальну стипендію студентам 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.12.2024:

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Бал	№ індивід. навч. плану	Ідентифікаційний код	Розмір стипендії	Примітка
1.	Белкина Єва Олександрівна	149,80	2411722342	3921202145	1180	Дитина учасника бойових дій
2.	Волошин Дмитро Андрійович	144,259	2411722331	3911601477	1180	Внутрішньо переміщена особа
3.	Маленко Єлизавета Юрївна	151,48	2411722336	3924209541	1180	Дитина з інвалідністю (Медичний висновок №26 від 15.04.2021 до 10.05.2025)
4.	Човпило Аріна Вячеславівна	0 (співбесіда)	2411722163	3906904124	1180	Дитина учасника бойових дій
5.	Ютовець Юлія Анатоліївна	153,36	2411722294	3909106584	1180	Дитина учасника бойових дій

Продовження додатку А

3. Призначити соціальну стипендію студентам I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.12.2024:

Прізвище, ім'я, по батькові	Бал	№ індивід. навч. плану	Ідентифікаційний код	Розмір стипендії	Примітка
Татарченко Данило Андрійович	136.80	2412118904	3785306258	1180	Особа з інвалідністю II групи (Довідка МСЕК №863846 від 23.04.2024 до 23.04.2025)

Надає: протокол стипендіальної підкомісії факультету ОПМ від 08.10.2024 р. №3.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на декана факультету обліку та податкового менеджменту Миколу БОНДАРЯ.

Ректор

Дмитро ЛУК'ЯНЕНКО

Протокол № 3
засідання стипендіальної підкомісії факультету обліку та податкового менеджменту
з призначення соціальної стипендії на 2024-2025 навчальний рік

08.10.2024 року

Голова підкомісії: Бондар М.І.

Члени підкомісії: Примаченко О.Л.; Гагалдзе Т.В.; Томашкевич С.Д.; Жовнір В.Ю.;
Заговора В.А.; Позднякова Д.Д.; Заморіна А.О.

1. Стипендіальна підкомісія факультету обліку та податкового менеджменту розглянула заяви та документи студентів I курсу першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту денної форми навчання, які навчаються за державним замовленням, що є підставою для призначення їм соціальної стипендії відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1045 та Правил призначення та виплати соціальних стипендій у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана, затверджених Вченою радою Університету 17.11.2022 (протокол № 4) та введених в дію наказом від 17.11.2022 № 488.

№	Курс	П.І.Б.	Бал	№ індивід. навч. плану	Ідентифікаційний код	Підстава (документ)
<i>Пункт 5: особи, визнані учасниками бойових дій відповідно до пункту 19 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та їх дітей (до закінчення навчання у такому закладі, але не довше ніж до досягнення ними 23 років) відповідно до статті 44 Закону України "Про вищу освіту"</i>						
1.	1	Бєлкіна Світлана Олександрівна	149,80	2411722342	3921202145	Дитина учасника бойових дій (Довідка та посвідчення)
2.	1	Човпило Аріна Вячеславівна	0 (співбесіда)	2411722163	3906904124	Дитина учасника бойових дій (Довідка та посвідчення)
3.	1	Ютовець Юлія Анатоліївна	153,36	2411722294	3909106584	Дитина учасника бойових дій (Довідка та посвідчення)
<i>Пункт 8: діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи (до закінчення навчання у такому закладі, але не довше ніж до досягнення ними 23 років) відповідно до статті 44 Закону України "Про вищу освіту"</i>						
1.	1	Волошин Дмитро Андрійович	144,259	2411722331	3911601477	Внутрішньо переміщена особа (Довідка №3244-7001340023 від 04.07.2022)
<i>Пункт 10: діти-інваліди та особи з інвалідністю I-III групи відповідно до статті 62 Закону України "Про вищу освіту"</i>						
1.	1	Маленко Єлизавета Юріївна	151,48	2411722336	3924209541	Дитина з інвалідністю (Медичний висновок №26 від 15.04.2021 до 10.05.2025)
2.	5	Татарченко Данило Андрійович	136,80	2412118904	3785306258	Особа з інвалідністю II (Довідка МСЕК № 863846 від 23.04.2024 до 23.04.2025)
<i>Пункт 6: діти загиблих, померлих (тих, хто пропав безвісти) учасників Революції Гідності, учасників бойових дій, осіб з інвалідністю наслідок війни або Захисників і Захисниць України</i>						
1.	1	Микитенко Анастасія Віталіївна	175,593	2411781104	3901805504	Дитина загиблого учасника бойових дій (Довідка та посвідчення серія А № 061734 до 29.10.2024)

Розглянувши заяви та документи студентів I курсу першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту денної форми навчання, стипендіальна підкомісія

Продовження додатку Б

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Призначити соціальну стипендію студентам 1 курсу навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.10.2024:

№	Курс	П.І.Б.	№ індивід. навч. плану	Розмір стипендії		Підстава
				Соціальна	Додаткова соціальна	
1.	1	Микитенко Анастасія Віталіївна	2411781104	1180	-	Дитина загиблого учасника бойових дій

2. Призначити соціальну стипендію студентам 1 курсу навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.12.2024:

№	Курс	П.І.Б.	№ індивід. навч. плану	Розмір стипендії		Підстава
				Соціальна	Додаткова соціальна	
1.	1	Бєлкіна Єва Олександрівна	2411722342	1180	-	Дитина учасника бойових дій
2.	1	Волошин Дмитро Андрійович	2411722331	1180	-	Внутрішньо переміщена особа
3.	1	Маленко Єлізавета Юріївна	2411722336	1180	-	Дитина з інвалідністю
4.	1	Човпило Арина Вячеславівна	2411722163	1180	-	Дитина учасника бойових дій
5.	1	Ютовець Юлія Анатоліївна	2411722294	1180	-	Дитина учасника бойових дій

3. Призначити соціальну стипендію студентам 1 курсу навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету обліку та податкового менеджменту з 01.09.2024 по 31.12.2024:

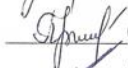
№	Курс	П.І.Б.	№ індивід. навч. плану	Розмір стипендії		Підстава
				Соціальна	Додаткова соціальна	
1.	5	Татарченко Данило Андрійович	2412118904	1180	-	Особа з інвалідністю II групи

Голова підкомісії

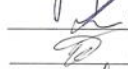

Микола БОНДАР

Члени підкомісії

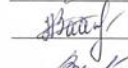
Олена ПРИМАЧЕНКО

Тамара ГАГАДЗЕ

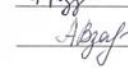
Софія ТОМАШКЕВИЧ

Анастасія ЗАМОРІНА

Вікторія ЖОВНІР

Дарія ПОЗДНЯКОВА

Валерія ЗАГОВОРА

«Зауважень до оформлення протоколу не маю»
Голова Первинної профспілкової організації
студентів та аспірантів

Андрій ФЕСАК